

EL CORPUS DE L'IULA: ETIQUETARIS

J. Morel, S. Torner, J. Vivaldi, Ll. de Yzaguirre, M.T. Cabré

Sèrie Informes, 18

Barcelona
Universitat Pompeu Fabra. Institut Universitari de Lingüística Aplicada
1998

Direcció de les Publicacions de l'IULA: M. Teresa Cabré

Segona edició revisada i corregida: 1998

© els autors

© Institut Universitari de Lingüística Aplicada

La Rambla, 30-32

08002 Barcelona

Dipòsit legal: B-34.228-2002

El Corpus de l'IULA: etiquetaris¹

Jordi Morel
morel_jordi@trad.upf.es

Sergi Torner
torner_sergi@trad.upf.es

Jordi Vivaldi
vivaldi_jorge@info.upf.es

Lluís de Yzaguirre
de_yza@upf.es

M. Teresa Cabré
cabre_teresa@trad.upf.es

Institut Universitari de Lingüística Aplicada
Universitat Pompeu Fabra
Barcelona

El projecte central que es duu a terme a l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA) de la Universitat Pompeu Fabra és el corpus de *Llenguatges especialitzats*. En el marc d'aquest projecte —que implica cinc dominis d'especialitat (dret, economia, informàtica, medi ambient i medicina) i cinc llengües (català, castellà, francès, anglès i alemany)— s'han desenvolupat dos etiquetaris per a la llengua catalana i castellana. Amb el desenvolupament d'aquests etiquetaris es pretén facilitar l'etapa del processament lingüístic del corpus. En aquest paper es discuteixen, d'una banda, alguns aspectes teòrics relatius a la construcció d'etiquetaris i, de l'altra, es presenten els dos etiquetaris que s'han elaborat a l'IULA.

The main project being carried out at the Institute for Applied Linguistics (IULA) at Universitat Pompeu Fabra involves a corpus of *specialized language*. This project involves five domains (i.e., law, economics, computer science, environmental science and medicine) and five languages (i.e., Catalan, Spanish, French, English and German). A pair of tagsets has been developed for Catalan and Spanish to facilitate the linguistic processing of the IULA corpus. In this paper we first discuss some theoretical aspects of tagset building and then we present the two IULA tagsets.

¹Aquest article s'ha realitzat en el marc del projecte de recerca de *Llenguatges Especialitzats. Corpus Multilingüe* (CIRIT CS93-4.009). Els redactors n'han estat Jordi Morel i Sergi Torner. M.Teresa Cabré és la investigadora principal del projecte.

1. Introducció	2
2. Concepte d'etiquetari	2
3. El desenvolupament d'etiquetaris	3
3.1 El marc del projecte EAGLES	3
3.2 Els etiquetaris per al castellà	5
4. Els etiquetaris de l'IULA: propòsits i descripció	7
4.1 Descripció de les categories morfosintàctiques	8
4.1.1 Codis i categories	8
4.1.2 Trets recurrents	10
4.1.3 Trets particulars de les categories.....	11
4.2 Etiquetaris	22
4.2.1 Etiquetari per al català	22
4.2.2 Etiquetari per al castellà	49
5. Bibliografia	76
Annex 1: Membres del projecte	77

1. Introducció

Aquest paper es proposa de presentar el desenvolupament dels etiquetaris català i castellà que s'han dut a terme en el marc del projecte corpus de "Llenguatges Especialitzats" finançat per la CIRIT (CS93-4.009), a l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA). Aquest paper està dividit en tres parts. En una primera part, s'introdueix el concepte d'etiquetari, relacionat amb les necessitats d'extracció d'informació lingüística dels corpus. Tot seguit, es planteja l'estat de la qüestió pel que fa a l'elaboració d'etiquetaris per a diferents llengües de la Unió Europea en el marc del projecte EAGLES, fent especial atenció als principals etiquetaris desenvolupats a propòsit de la llengua castellana; cal advertir que, pel que fa a la llengua catalana, no es coneixen altres etiquetaris. Finalment, es presenten els etiquetaris elaborats a l'IULA per al català i per al castellà.

Cal fer notar, d'entrada, el fet que els etiquetaris que aquí es presenten tenen una motivació funcional, però, alhora, descriptiva i teòrica. D'acord amb això, el disseny previ dels etiquetaris va prioritzar les necessitats generals d'extracció d'informació morfosintàctica, sense detallar els interessos dels potencials usuaris i les possibles recerques del corpus. Així, en la consideració inicial del corpus no es va tenir en compte un tipus concret d'usuaris ni unes recerques específiques, sinó que es pretenia de presentar uns productes que permetessin el màxim nombre de recerques i usuaris.

2. Concepte d'etiquetari

El terme etiquetari és la traducció de l'anglès *tagset* que, literalment, vol dir 'conjunt d'etiquetes'. En català el terme no està documentat per bé que, en el cas del castellà, Sánchez León (1994) i Sánchez León i Nieto (1995) ja recullen el terme *etiquetario*. En aquest paper, quan es parli d'etiquetari es farà referència normalment a un conjunt d'etiquetes de naturalesa lingüística i no pas estructural¹. Si hom es planteja el desenvolupament d'etiquetes lingüístiques, s'ha de tenir immediatament present el grau de descripció a què es vol arribar. Un etiquetari lingüístic pot contenir, entre d'altres, els tipus d'informació següents:

- a) morfològica
- b) morfosintàctica
- c) sintàctica
- d) semàntica
- e) discursiva
- f) pragmàtica

Totes aquestes informacions són susceptibles de ser tingudes en compte en la construcció d'un corpus lingüístic. Ara bé, la inclusió de totes elles dependrà dels interessos dels usuaris i la disponibilitat de les eines per extraure la informació. A banda de les qüestions relatives al tipus

¹El corpus especialitzat multilingüe de l'IULA contempla un marcatge estructural i un marcatge lingüístic. Ambdós tipus de marcatge es duen a terme mitjançant la sintaxi *SGML* (*Standard Generalized Markup Language*). Els textos del corpus reben inicialment un marcatge estructural i, posteriorment, un de lingüístic.

d'informació, en el tractament d'un corpus s'ha de considerar el següent conjunt d'aspectes, de naturalesa diversa:

a)

- El tipus de corpus (general, especialitzat, etc.)

b)

- La tipologia d'usuaris (especialistes d'àmbits científicotècnics, investigadors en llengua, públic en general, etc.)
- Les necessitats de recerca de qui dissenya el corpus i elabora l'etiquetari

c)

- Els organismes de recerca amb qui es comparteixen recursos (universitats, institucions acadèmiques, etc.)
- Les empreses o institucions amb qui s'estableixen convenis de col·laboració

En relació als etiquetaris que aquí es presenten, Bach *et alii* (1997) detallen les característiques del corpus de l'IULA i, en definitiva, l'instrument que informa de l'adequació de les etiquetes proposades.

Sembla que no té sentit construir un etiquetari *per se*, sense que hi hagi una aplicació al darrere. Això no vol dir que els etiquetaris hagin d'esdevenir eines *ad-hoc* per cobrir unes necessitats puntuals sinó que, sempre que sigui possible, s'ha de procurar que la descripció que es fa d'una llengua mitjançant un etiquetari sigui el més general possible.

3. El desenvolupament d'etiquetaris

3.1 El marc del projecte EAGLES

En aquest punt es parteix de la descripció que s'ha dut a terme en el marc del projecte EAGLES (*Expert Advisory Group on Language Engineering Standards*). En el conjunt de projectes de la Unió Europea, EAGLES busca l'harmonització dels recursos lingüístics en diferents llengües europees. El grup EAGLES s'encarrega principalment d'avaluar mètodes i sistemes existents per tal de fer recomanacions o propostes d'estandardització encaminades a harmonitzar els treballs que es realitzin en diferents llengües de la Unió Europea. En aquesta línia EAGLES no pretén elaborar un etiquetari concret, sinó que es proposa d'apuntar les directrius que s'haurien de seguir a l'hora de desenvolupar un etiquetari. Més concretament, EAGLES recomana el tipus d'informacions que hi haurien de quedar reflectides.

Les recomanacions d'EAGLES pretenen d'ésser vàlides per a diverses llengües de la Unió Europea, fet que ha portat a establir els principis següents (Melero i Villegas, 1996):

- a) *flexibilitat*, per donar compte de diferents nivells d'especificitat en les respectives descripcions

- b) *obertura teòrica*, per incorporar diferents opcions i perspectives
- c) *consens*, que permeti arribar a una proposta amb l'acord dels diferents grups de treball un cop revisats tots els passos i validat el model

Com hem indicat més amunt l'objectiu principal d'EAGLES és fer recomanacions sobre la manera de construir i desenvolupar etiquetaris en diferents llengües. Així, EAGLES tractar d'elaborar patrons o esquemes en vista a la codificació morfosintàctica. Per fer això, cal primerament buscar els aspectes comuns i els aspectes divergents, amb l'objectiu de consensuar les directrius que s'han de seguir en dues direccions —que en cap cas són oposades, sinó més aviat complementàries:

- (i) la codificació del lèxic
- (ii) l'etiquetatge de corpus

Totes les propostes d'estandardització van passar inicialment per una fase de comprovació per a les llengües de la Unió Europea². Així, els sistemes de codificació comparats van ser els diccionaris de MULTILEX, GENELEX i l'aplicació AlethDic de GENELEX així com les especificacions de corpus del projecte NERC, juntament amb les extensions de Leech i Wilson (1994).

D'acord amb aquestes observacions, el projecte EAGLES presenta una estructura jeràrquica que conté informació organitzada en diferents nivells d'estandardització. En un primer nivell (L0) es codifiquen les categories morfològiques, que són les úniques considerades del tot obligatòries³. Un segon nivell (L1) comprèn atributs gramaticals que se solen incloure en diccionaris i corpus, i que constitueixen el conjunt bàsic d'atributs per a cada categoria. Aquests conjunts de trets són els “recomanats” per EAGLES⁴.

En un tercer nivell (L2) es codifiquen les *extensions* (i.e., informacions addicionals no obligatòries), que poden contenir tant informació pertinent per a la majoria de les llengües —fàcilment estandarditzable (L2a)— com informació particular d'una determinada llengua —no compartida per més de tres llengües (L2b). Aquest tipus d'estructura dóna major flexibilitat a la proposta, a més de permetre a l'usuari d'escollir el nivell de codificació desitjat.

² Les llengües inicialment considerades, d'acord amb Monachini i Calzolari (1994), van ser les següents: italià, alemany, anglès, holandès, espanyol, francès, danès i grec.

³ Les categories morfològiques previstes a EAGLES (Cf. Monachini i Calzolari, 1994) són les següents: noms, verbs, adjectius, pronoms, determinants, articles, adverbis, adposicions, conjuncions, numerals, interjeccions, membres de classe única i residuals.

⁴ Alguns d'aquests trets recomanats són els següents: Gènere, Nombre, Persona, etc.

Vegem, a tall d'exemple, el tractament de la categoria *nom* en la taula, tal com apareix a Monachini i Calzolari (1994:20):

N	Type	Gend	Numb	Case	Count	Defin	Inflect
L0	NOUN						
L1	com prop	M f n	sg pl	nom gen dat acc			
L2					compt. mass.		
L2b		<i>It. c</i> <i>Du. f(m)</i> <i>Du. cont</i> <i>Sp. trns</i> <i>SP. notr</i>	<i>It.</i>	<i>Gr. voc</i> <i>Gr. ind</i>		<i>Da. def</i> <i>Da. indf</i> <i>Da. unmk</i>	<i>Da. / Ge. weak</i> <i>Da. / Ge. strg</i> <i>Da. / Ge. mix</i>

EAGLES elabora constantment documents relatius a les seves propostes i a les conclusions dels respectius grups de treball⁵. Els documents es poden consultar a través d'*Internet*⁶.

3.2 Els etiquetaris per al castellà

En aquest apartat es presenta una breu ressenya d'alguns dels etiquetaris de domini públic que avui dia existeixen per al castellà⁷. Aquests divergeixen tant en el repertori de categories que presenten com en el nombre total d'etiquetes que els componen. Aquestes diferències reflecteixen la tensió que existeix entre dues necessitats contraposades que es fan sentir en etiquetar un corpus lingüístic. D'una banda, la voluntat que un corpus etiquetat pugui donar compte de totes les característiques idiosincràtiques del lèxic d'una llengua; de l'altra, el fet que la dificultat per dissenyar una eina informàtica per etiquetar automàticament un text creix a mesura que augmenta el nombre total d'etiquetes que s'utilitzen. Per això, quan es proposa un nou etiquetari per a una llengua, s'han d'establir uns criteris que cerquin el compromís entre l'afany d'exhaustivitat i la necessitat d'eficiència en el processament.

⁵Aquests documents proposen directrius que són igualment aplicables a altres projectes europeus relacionats amb l'enginyeria lingüística com ara PAROLE. Aquest projecte busca, entre d'altres objectius, de proporcionar orientació i especificacions formals per a l'anotació de corpus i la codificació lèxica. Actualment s'està treballant en la creació i el desenvolupament de recursos lingüístics (corpus i diccionaris electrònics) en algunes llengües de la Unió Europea.

⁶ L'adreça de consulta és la següent: <http://www.ilc.pi.cnr.it/EAGLES/home.html>.

⁷No tots els etiquetaris són de domini públic. Així, en aquest subapartat no es pretén fer una ressenya exhaustiva de tots els etiquetaris existents, sinó que només es farà algun comentari sobre els etiquetaris que s'han tingut en compte en una primera fase del desenvolupament dels etiquetaris de l'IULA.

Com a conseqüència d'aquest compromís entre exhaustivitat i eficiència, es va elaborar un primer etiquetari en el marc del projecte CRATER (Sánchez León, 1994; Sánchez León i Nieto, 1995), que, en la seva primera versió, presenta un repertori de 25 categories morfològiques diferents —al qual s'afegeixen 13 etiquetes per marcar els signes de puntuació— que generen un total de 479 etiquetes (la versió de l'etiquetari complet que posteriorment es va "comercialitzar" redueix el total d'etiquetes a 466).

Malgrat que en la presentació de l'etiquetari s'expressi la voluntat de seguir les directrius dictades en el marc del projecte EAGLES, la pretensió d'aconseguir una descripció del lèxic no només morfosintàctica sinó també en gran mesura semàntica, provoca que el resultat estigui sensiblement allunyat de les directrius que es proposen en el marc d'aquest programa d'estandardització. No només amplia a 25 el repertori de categories morfològiques —que a EAGLES és només d'11—, sinó que proposa un conjunt d'atributs per a cada categoria molt més extens que el recomanat per EAGLES. Per exemple, en aquest etiquetari no es distingeixen només els noms comuns dels propis, sinó que s'estableix una tipologia de noms que diferencia 7 classes: noms comuns, locatius, unitats de mesura, numerals, organitzacions, propis i temporals.

Aquest primer etiquetari, tot i ser molt descriptiu, va resultar poc operatiu quan es va voler dissenyar una eina informàtica per etiquetar els textos, per tal com contenia un nombre massa elevat d'etiquetes. Per això, l'etiquetador morfològic que s'ha fet servir en el projecte CRATER utilitza una versió reduïda de l'etiquetari. En aquest segon etiquetari, es redueix el nombre d'etiquetes a 174 i se simplifica la informació que hi ha associada a cada categoria⁸.

Un altre etiquetari que ha tingut molt de ressò en castellà és el que s'ha desenvolupat al Departamento de Lingüística Computacional de la Real Academia Española de la Lengua (Santalla del Río, 1995). Aquest etiquetari —que és força fidel a les recomanacions d'EAGLES— pretén donar compte de tots els trets morfològics de les categories lèxiques, i especialment d'aquells que interessin a la sintaxi; tanmateix, no inclou cap tipus d'informació semàntica. Es basa en un conjunt de 17 etiquetes per a les categories morfosintàctiques, una per a la puntuació i una per als elements no analitzables; tot plegat, constitueix més de 400 etiquetes diferents. Un aspecte que fa interessant aquest etiquetari és que, a més de les etiquetes per a les unitats lèxiques monolexemàtiques, proposa un seguit d'etiquetes per tractar les unitats sintagmàtiques. Aquestes etiquetes analitzen conjuntament les unitats d'aquest tipus, però afegeixen també l'etiqueta que correspondria aïlladament a cadascuna de les peces lèxiques que componen la unitat complexa.

Tant a l'etiquetari del projecte CRATER com a l'etiquetari de la RAE, les etiquetes tenen una estructura de dos nivells. Les categories constitueixen el primer nivell, mentre que els atributs que descriuen els trets que afecten cadascuna de les categories apareixen en un segon nivell. Aquesta divisió en dos nivells és clara a l'etiquetari de la RAE, que dona el valor dels atributs entre parèntesis a continuació de la categoria, però existeix també a l'etiquetari del projecte CRATER. En tots dos etiquetaris, el criteri primari que es fa servir per descriure el lèxic és el de la classe de

⁸ En relació amb el nombre d'etiquetes, cal tenir molt en compte el funcionament del desambiguador. Com major sigui el nombre d'etiquetes menor serà el grau de precisió del desambiguador. Quan, com en el cas de Sánchez León, es parteix d'una quantitat elevada d'etiquetes, es tendeix a col·lapsar etiquetes fins a presentar-ne un nombre més assumible per al desambiguador i el seu grau de precisió. Per tant, el nombre d'etiquetes té incidència directa en el temps i la qualitat de procés de desambiguació.

paraula. A més, també preveuen etiquetes que donen compte de la capacitat d'una determinada paraula per funcionar com a pronom o com a adjectiu amb un atribut del segon nivell de la descripció. Com veurem més endavant, els etiquetaris desenvolupats a l'IULA, en canvi, estableixen com a categories "primàries" les categories de *pronom* i *adjectiu*, i inclouen en la descripció de cadascun dels pronoms o adjectius la classe de paraula a la qual pertany la unitat lèxica.

Un segon fet que diferencia els etiquetaris de l'IULA dels etiquetaris de la RAE i del projecte CRATER és el tractament que es dona a la subespecificació. En efecte, aquests etiquetaris només contemplen la subespecificació en els atributs que es fan servir per descriure les diferents categories (i.e., en el segon nivell de descripció), però no admeten subespecificació entre categories. L'etiquetari del projecte CRATER redueix les subespecificacions a aquelles que es deriven del fet que una paraula pugui desenvolupar diferents funcions sintàctiques. L'etiquetari de la RAE, per la seva banda, afegeix a aquestes subespecificacions les que fan referència a les ambigüitats generades per isomorfisme entre diferents formes flexives d'un mateix mot. Els etiquetaris desenvolupats a l'IULA han previst, a més, la subespecificació entre categories en dos casos en què la desambiguació automàtica és difícil: l'ambigüitat entre adjectius i pronoms i l'ambigüitat entre adjectius i participis.

4. Els etiquetaris de l'IULA: propòsits i descripció

Tot i que el projecte corpus de l'IULA té una naturalesa multilingüe⁹, la representació de cada llengua encara és desigual. Així, en aquests moments es compta sobretot amb una quantitat considerable de textos catalans i castellans, llengües que ara per ara s'han considerat prioritàries. Per això s'han elaborat de moment dos etiquetaris per al marcatge gramatical del corpus: un per al català i un altre per al castellà¹⁰. El propòsit d'aquests dos etiquetaris és proveir una eina de referència per marcar gramaticalment els textos introduïts en llengua catalana i castellana.

El punt de partida per al desenvolupament dels etiquetaris fou l'estudi de les recomanacions assenyalades en el projecte EAGLES, les quals han estat breument exposades en el punt anterior. Aquestes orientacions no coincideixen exactament amb la conceptualització del tipus de categories que es volen representar al corpus. En efecte, en l'establiment d'algunes categories, els etiquetaris de l'IULA han agrupat en una única categoria paraules que la tradició gramatical considera pertanyents a classes de paraules diferents. Aquesta agrupació és el fruit d'una abstracció que intenta donar compte del fet que certes classes de paraules (anomenades *categories funcionals*) poden funcionar indistintament com a pronoms o com a adjectius. Les categories funcionals són les següents: cardinals, demostratius, quantificadors, indefinits, ordinals, possessius, relatius i interrogatius. La consideració d'aquests tipus de categories abstractes aglutinadores de diverses classes de paraules no és present en la filosofia del projecte EAGLES; és, en aquest punt, que els etiquetaris de l'IULA divergeixen de les propostes d'EAGLES i s'acosten més a l'orientació que

⁹ Les llengües que es consideren són les següents: català, castellà, anglès, francès i alemany.

¹⁰ Es poden consultar els etiquetaris a propòsit d'aquestes dues llengües als epígrafs **4.2.1** (català) i **4.2.2** (castellà).

planteja l'etiquetari de la Real Academia Española de la Lengua¹¹. Així, es planteja l'etiqueta **E** per donar compte del fet que qualsevol unitat lèxica corresponent a les set categories esmentades anteriorment pot funcionar com a adjectiu (etiqueta **J**) o com a pronom (etiqueta **R**).

4.1 Descripció de les categories morfosintàctiques

4.1.1 Codis i categories

4.1.1.1 Nomenclatura de les categories

Tot seguit es mostra la representació i descripció d'aquestes categories pel que fa als aspectes comuns del català i el castellà. Cal dir que els aspectes comuns depassen, en escriure, els aspectes divergents. Ambdues descripcions són molt similars i segueixen, a grans trets, l'estructura següent:

- a) La presentació de les categories morfològiques previstes juntament amb els codis amb què van acompanyades.
- b) La presentació, si s'escau, dels trets recurrents que acompanyen les categories¹². S'entén per *tret recurrent* el que és susceptible d'aparèixer a totes o a la majoria de categories. Per exemple: persona, nombre, gènere.
- c) La presentació, si s'escau, dels trets particulars que acompanyen les diferents categories¹³. S'entén per *tret particular* el que és característic d'una categoria. Per exemple: mode verbal en la categoria *verb*, tipus de noms propis en la categoria *nom*, cas en els pronoms febles en la categoria *pronom*.

Les categories que s'han tingut en compte als etiquetaris de l'IULA són les següents:

A	determinant
C	conjunció
D	adverbi
E	especificador
H	adjectiu / (verb) participi
I	interjecció
J	adjectiu
L	locució
N	nom
P	preposició
R	pronom
V	verb

¹¹ Malgrat això, els etiquetaris de l'IULA mantenen molts més paral·lelismes amb el marc descrit per EAGLES que no pas amb el marc proposat per la Real Academia Española de la Lengua.

¹² No totes les categories presenten trets recurrents.

¹³ No totes les categories presenten trets particulars.

També s'han previst les següents etiquetes:

B	identificador
T	data
W	element no analitzable
X	xifra

En primer lloc es va desenvolupar un conjunt d'etiquetes per al català amb la intenció de conciliar la nomenclatura pròpia de les descripcions tradicionals de la gramàtica catalana —principalment Badia (1994)— amb l'orientació que es volia donar a l'etiquetari de l'IULA tot agrupant en una única categoria abstracta les diverses categories funcionals. El nombre d'etiquetes resultants per al català és de més de 350 etiquetes. Segonament es va elaborar un etiquetari per al castellà, tenint com a punt de referència l'etiquetari desenvolupat a propòsit del català. L'etiquetari per al castellà s'adapta als trets definidors de la llengua castellana d'acord amb les gramàtiques que s'han prioritzat i.e., Alcina i Blecua (1975) i Alarcos (1994).

4.1.1.2 Ordre del codis que acompanyen les categories

L'ordre dels codis de les etiquetes té importància per tal com hi ha codificacions que comparteixen la mateixa lletra, referida a alguna de les categories que s'acaben d'apuntar. Si no es respecta l'ordre dels codis establert, la codificació pot presentar problemes. La majoria (però no totes) d'aquestes categories pot incloure una sèrie de trets recurrents i trets particulars. D'acord amb això, s'encapçala cada etiqueta amb el codi de categoria —de representació obligatòria— juntament, i per aquest ordre, amb els corresponents trets recurrents i particulars —de representació opcional. Vegem-ne alguns exemples:

a) Etiqueta amb només el codi de categoria

Categoria

C

conjunció (*i, y, e, ...*)

I

interjecció (*oh!, eh!, ...*)

b) Etiqueta amb el codi de categoria seguit de trets recurrents

Categoria

A

determinant

Tret recurrent

M

masculí

Tret recurrent

S

singular

(*en, el*)

H

adj. / part.

F

femení

P

plural

(*considerades, atacades, ...*)

c) Etiqueta amb codi de categoria seguit d'un tret particular

<u>Categoria</u>	<u>Tret particular</u>	
R	D	
pronom	demonstratiu	(<i>açò, allò, això</i>)

R	F	
pronom	quantificador	(<i>res</i>)

d) Etiqueta amb codi de categoria seguit de tret(s) particular(s) i trets recurrents

<u>Categoria</u>	<u>Tret particular</u>	<u>Tret particular</u>	<u>Tret recurrent</u>	<u>Tret recurrent</u>	
V	D	P	3	P	
verb	indicatiu	perfet	3a. persona	plural	(<i>foren, hageren</i>)

<u>Categoria</u>	<u>Tret particular</u>	<u>Tret recurrent</u>	<u>Tret recurrent</u>	
J	N	M	P	
adjectiu	indefinit	masculí	plural	(<i>mateixos, sengles</i>)

Com es mostra més endavant, el nombre màxim de posicions és de set en el cas dels pronoms febles (i.e., categoria, tres trets particulars i tres trets recurrents). A banda del nombre de posicions, allò que resulta important de destacar és l'ordre amb què aquestes posicions apareixen, tal com mostren els exemples anteriors (vegeu més avall, a propòsit d'aquesta qüestió, la descripció del guionet).

4.1.2 Trets recurrents

Persona

- 1** primera persona
- 2** segona persona
- 3** tercera persona
- 6** persona pendent d'especificar

Nombre

- S** singular
- P** plural
- 6** nombre pendent d'especificar

Gènere¹⁴

M masculí

F femení

6 gènere pendent d'especificar

4.1.3 Trets particulars de les categories

Un nombre important de les categories llistades més amunt seleccionen trets recurrents i trets particulars. Abans de detallar les categories que incorporen aquests trets juntament amb l'ordre que segueixen, és precís de fer unes consideracions a l'entorn del guionet que s'insereix, quan s'escau, entre les diverses posicions de cada etiqueta.

El guionet delimitador de posicions i continguts

La distribució dels trets particulars i recurrents dins de cada categoria ha de ser simètrica, de tal manera que hi hagi el mateix nombre de posicions i trets. Ara bé, no totes les etiquetes presenten el mateix nombre de trets (e.g. **REED2FP** vs. **RN66**). S'insereix un guionet (-) en aquelles posicions d'una etiqueta que no tenen previst un determinat tret que altres etiquetes de la mateixa categoria tenen plenes. Així, en els exemples anteriors els trets compartits només són tres:

- *tipus de pronom*
- *gènere*
- *nombre*

Però, en el primer cas, el pronom personal (**RE**) presenta altres trets que no té el pronom indefinit (**RN**). Concretament són els següents:

- *tipus de pronom personal*
- *cas*
- *persona*

Aquestes tres posicions (**REED2FP**) duren un guionet en el cas del pronom indefinit (**RE---**). El guionet afecta cinc categories, alguns exemples de les quals es proporcionen a continuació:

A. Categoria «Especificador»:

EP21MP Especificador, possessiu, diversos posseïdors, primera persona, masculí, plural

EN--MS Especificador, indefinit, masculí, singular

B. Categoria «Adjectiu»:

JP11FS Adjectiu, possessiu, un posseïdor, primera persona, femení, singular

JP--FS Adjectiu, quantificador, femení, singular

C. Categoria «Nom»:

¹⁴L'etiquetari castellà té reservada l'etiqueta **N** per al gènere neutre. Tan sols apareixeran marcats amb gènere neutre els pronoms demostratius *esto, eso, aquello*, el pronom personal *ello* i l'article *lo*.

N4BFS Nom propi, nom de població, femení, singular
N5-FS Nom comú, femení, singular

C. Categoria «Pronom»:

REED2FP Pronom, personal, feble, datiu, segona persona, femení, plural
RR--66 Pronom, relatiu, gènere pendent, nombre pendent

E. Categoria «Verb»:

VDA6S- Verb, indicatiu, present, persona pendent, singular
VC--SM Verb, participi, masculí, singular

Posicions susceptibles de ser emplenades

Hi hi etiquetes que, d'acord amb el seu grau d'especificació, presenten posicions que poden ser emplenades o no. Marquem aquesta particular amb el codi **Z**. Les etiquetes afectades són les següents (*b* i *c* tan sols són aplicables per al català):

a) R6EZZZZ

Els quatre codis assenyalats amb la **Z** indiquen, com hem dit, posicions que es poden omplir o no. Això dóna lloc a dues etiquetes que expliciten aquesta possibilitat:

RPE---- (pronom, passiu pronominal-impersonal, feble/*átono*): *se, s', 's, es* (català) / *se* (castellà)
REE6366 (pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar, tercera persona, persona i nombre pendents). Aquesta etiqueta, naturalment, es desplega d'acord amb les subespecificacions que facin el cas: *se, s', 's, es* (català) / *se* (castellà)

b) REE9ZZZ

Seguint el raonament anterior, aquesta etiqueta es desplega en dos grans conjunts d'etiquetes:

•

REE9---- (pronom, personal, feble, cas pendent): *ho*

•

REE936S (pronom, personal, feble, cas pendent, tercera persona, gènere pendent, singular): *l'*
REE93FP (pronom, personal, feble, cas pendent, tercera persona, femení, plural): *les*
REE93FS (pronom, personal, feble, cas pendent, tercera persona, femení, singular): *l'*
REE93MS (pronom, personal, feble, cas pendent, tercera persona, masculí, singular): *l'*
REE93MP (pronom, personal, feble, cas pendent, tercera persona, masculí, plural): *els*

c) REECZZZ

•

REEC---- (pronom, personal, feble, acusatiu): *en, n', 'n, ne, ho*

•

REEC366 (pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, gènere pendent, nombre pendent): *se, es, 's, s'*

REEC36P (pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, gènere pendent, plural): *se, es, 's, s'*

REEC36S (pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, gènere pendent, singular): *se, es, 's, s'*

REEC3F6 (pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, femení, nombre pendent): *se, es, 's, s'*

REEC3FP (pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, femení, plural): *se, es, 's, s'*

REEC3FS (pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, femení, singular): *se, es, 's, s'*

REEC3M6 (pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, masculí, nombre pendent): *se, es, 's, s'*

REEC3MP (pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, masculí, plural): *se, es, 's, s'*

REEC3MS (pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, masculí, singular): *se, es, 's, s'*

4.1.3.1 Verbs

Trets recurrents:

* *persona*

* *gènere* (només a les formes de participi, ocupant la mateixa posició que el tret de persona en distribució complementària)

* *nombre*

Trets particulars:

Formes no personals

C participi

G gerundi

I infinitiu

Mode verbal

7 indicatiu/subjuntiu/ imperatiu

8 indicatiu/imperatiu

9 subjuntiu/imperatiu

D indicatiu

J subjuntiu

R imperatiu

Els codis 7, 8 i 9 indiquen que el mode verbal està pendent d'especificar.

Temps verbal

- R** present¹⁵
- A** imperfet
- P** perfet
- U** futur
- C** condicional

Els verbs que tenen mode verbal duen, a continuació, els trets de persona i nombre. Pel que fa a les formes no personals, tan sols els participis estan caracteritzats amb els trets de persona i nombre, amb l'ordre invertit. Aquesta inversió —vegeu l'exemple (iii)— està condicionada pel respecte a l'ordre dels codis (vegeu **3.1.1.2**). D'aquesta manera, en un verb en forma no personal de participi el tret de nombre ocuparà la mateixa posició que en un verb que presenti mode verbal.

Exemples:

(i) <i>Demà caminareu molts quilòmetres</i>	[VDU2P-]
(ii) <i>Plantejar problemes és la seva especialitat</i>	[VI----]
(iii) <i>Se quedaron sorprendidas al verlo entrar</i>	[VC--PF]
(iv) <i>Me gustaria que vinieras</i>	[VDC6S-] ([VDC1S-] o [VDC3S-])

4.1.3.2 Noms

Trets recurrents:

- * *gènere*
- * *nombre*

Trets particulars:

Tipus de nom

- 4** nom propi
- 5** nom comú

Tipus de noms propis

- 6** pendent
- B** nom de població
- C** cognom
- G** accident geogràfic
- N** malnom
- O** nom de comarca
- P** prenom

¹⁵En el mode imperatiu s'explicita que les formes són de present (RR), resolent-se així problemes de subespecificació.

R nom registrat

...

Exemples:

- (i) *M'agrada la Coca-Cola* [N4RFS]
(ii) *Les cases verdes* [N5-FP]
(iii) *Temps que no cal perdre* [N5-M6] ([N5-MS] o [N5-MP])

4.1.3.3 Especificadors

Es reserva aquesta etiqueta per donar compte de certes categories funcionals, que poden ser adjectives o pronominals. La lletra **E**, corresponent a la categoria *especificador*, indica que en una etapa posterior caldrà decidir si la unitat en qüestió és un pronom o un adjectiu.

Trets recurrents:

* *gènere*

* *nombre*

* *persona* (només per als especificadors possessius)

Trets particulars:

Tipus d'especificador

6	cardinal/indefinit
C	cardinal
D	demonstratiu
F	quantificador
N	indefinit
O	ordinal
P	possessiu
R	relatiu
T	interrogatiu

Nombre de posseïdors en els especificadors possessius

1	un posseïdor
2	diversos posseïdors
6	un o diversos posseïdors

Com es pot veure a l'exemple (ii), els especificadors possessius presenten dues posicions ocupades per dos números. El primer es refereix al tret particular del nombre de posseïdors i el segon al tret recurrent de persona.

Exemples:

(i) <i>Algunos</i>	[EN--MP]
(ii) <i>Teva</i>	[EP12FS]
(iii) <i>Força</i>	[EF--66] ([EF--6P], [EF--6S], [EF--F6], [EF--FP], [EF--FS], [EF--M6], [EF--MP] o [EF--MS])
(iv) <i>Bastante</i>	[EF--6S] ([EF--MS] o [EF--FS]) + [D4]

4.1.3.4 Adjectius / (Verbs) Participis

Existeixen tant en català com en castellà determinades formes adjectivals que són el resultat d'una lexicalització. Així, la seva ocurrència en un text genera sistemàticament una ambigüitat entre l'adjectiu i el participi, que molts cops resulta difícil de resoldre automàticament. Per tractar aquestes formes s'ha previst una etiqueta (**H**) que subsumeix les d'adjectiu i participi.

Trets recurrents:

- * *gènere*
- * *nombre*

Exemples:

(i) <i>Elemento compuesto</i>	[HMS]
(ii) <i>Visita cancelada</i>	[HFS]
(iii) <i>Persones consideradas</i>	[HFP]
(iv) <i>Entrevista suspesa</i>	[HFS]

4.1.3.5 Pronoms

Trets recurrents:

- * *persona*
- * *gènere*
- * *nombre*

Trets particulars:

Tipus de pronoms

6	passiu pronominal-impersonal / personal, feble, cas pendent, tercera persona, nombre pendent, gènere pendent
D	demonstratiu
E	personal
F	quantificador
N	indefinit
P	passiu - impersonal

R	relatiu
T	interrogatiu

Tipus de pronoms personals¹⁶

E	pronoms personals febles
O	pronoms personals forts

En relació al tret particular del cas en els pronoms febles, la descripció dels etiquetaris català i castellà és lleugerament diferent, per la qual cosa tot seguit es detalla com aquest tret apareix en els respectius etiquetaris:

a) En l'etiquetari català:

Cas en els pronoms febles

5	nominatiu/acusatiu/datiu ¹⁷
6	acusatiu/datiu
7	acusatiu/oblic
8	datiu/oblic
9	acusatiu/nominatiu
B	oblic ¹⁸
C	acusatiu
D	datiu
N	nominatiu ¹⁹

b) En l'etiquetari castellà:

Cas en els pronoms febles

6	acusatiu/datiu
C	acusatiu
D	datiu

El pronom R6

Amb el codi **R6** es pretén donar compte del funcionament de les formes catalanes *es*, *s'*, *'s*, *se* i la castellana *se* en tant que passives pronominals-impersonals i pronoms personals febles de tercera persona amb cas (acusatiu o datiu), gènere i nombre pendents d'especificar. La primera possibilitat (passives-impersonals) descriu exemples com els següents: *se lavan coches*, *s'esdevingué tot de sobte*,

¹⁶Tenint en compte l'arrelament de la terminologia en relació al tipus de pronoms personals, l'etiquetari castellà considera els «pronombres personales **átonos**» i els «pronombres personales **tónicos**».

¹⁷S'usarà aquest codi per donar compte de la forma *els*, que pot rebre cas nominatiu, acusatiu o datiu.

¹⁸S'usarà aquest cas per donar compte del fet que els pronoms *hi* i *en* poden tenir cas ablatiu.

¹⁹La inclusió del cas nominatiu ve motivada per les formes *els* i *ho*, que poden ser cas recte.

se subastan cuadros. La segona (pronom personals febles de tercera persona) en recull els següents: *La Maria es pentina, se bebió la leche, se situen en dues direccions*.

Exemples:

(i) <i>Me lo dirá mañana</i>	[REED16S] ([REED1MS] o [REED1FS])
(ii) <i>Aquests són els homes de què et parlava</i>	[RR---MP]
(iii) <i>Tú puedes hacerlo</i>	[REO-26S] ([REO-2MS] o [REO-2FS])
(iv) <i>Això no els ha agradat</i>	[RD-----]
(v) <i>No se lo diré a nadie</i>	[RN-----]

4.1.3.6 Adjectius

Pel que fa a la categoria *adjectiu*, ja s'ha explicat més amunt que es consideren adjectius tots els qualificatius i alguns possessius i indefinits.

Trets recurrents:

- * *gènere*
- * *nombre*

Trets particulars:

Semblantment al que s'apuntava a propòsit del cas en els pronoms febles, la descripció dels etiquetaris de l'IULA no és del tot coincident. Heus ací la descripció:

a) En l'etiquetari català:

Tipus d'adjectiu

- Q** qualificatiu
- N** indefinit
- P** possessiu
- F** quantificador

a) En l'etiquetari castellà:

Tipus d'adjectiu

- 6** cardinal / indefinit
- C** cardinal²⁰
- O** ordinal²¹
- Q** qualificatiu

²⁰Tan sols s'ha codificat com **adjectiu cardinal** la forma *un*, atès que els altres cardinals poden ser tant adjectius com pronoms i són, per tant, especificadors. Malgrat això, aquesta forma apareixerà sempre amb l'etiqueta **J6** en què el **6** indica la subespecificació, difícil de resoldre, entre cardinal i indefinit.

²¹ Són adjectius ordinals les formes apocopades *primer* i *tercer*, així com els seus derivats; tots els altres ordinals són especificadors, per tal com poden funcionar com a adjectius o com a pronoms.

- N** indefinit
P possessiu

Nombre de posseïdors

- 1** un posseïdor
2 diversos posseïdors
6 un o diversos posseïdors

Exemples:

(i) <i>Ton pare acaba d'arribar</i>	[JP11MS]
(ii) <i>Me lo dirá mañana</i>	[REED16S] ([REED1MS] o [REED1FS])
(iii) <i>Ahir vaig veure sa mare</i>	[JP63FS] ([JP13FS] o [JP23FS])
(iv) <i>Tú puedes hacerlo</i>	[REO-26S] ([REO-2MS] o [REO-2FS])
(v) <i>Alguns homes bons</i>	[JQ--MP]
(vi) <i>No se lo diré a nadie</i>	[RN-----]

4.1.3.7 Determinants

Pel que fa a la consideració dels determinants s'han seguit les descripcions d'Alarcos (1994) per al castellà i Badia (1994) per al català. En el cas de la llengua castellana, seguint l'observació de la RAE, es pren en consideració l'article neutre *lo*.

Trets recurrents:

- * *gènere*
- * *nombre*

Exemples:

(i) (...) <i>els meus amics</i>	[AMP]
(ii) <i>Los nuevos corpora</i>	[AMP]
(iii) <i>Esto es lo mejor</i>	[ANS]
(iv) <i>En Pere</i>	[AMS]

4.1.3.8 Adverbis

La categoria dels adverbis es marcarà normalment amb l'etiqueta **D4**, sense cap altra especificació. Quan interressi, es reserven les etiquetes **D5** i **D6** per identificar, respectivament, els adverbis derivats en *-ment* que estan documentats al diccionari i els que no ho estan.

Tret particular:

Tipus adverbial

- 5 adverbi derivat documentat
- 6 adverbi derivat virtual (no documentat)

Exemples:

- (i) *Vendrà **luego*** [D4]
- (ii) *Ho faràs **després*** [D4]
- (iii) *Fa les coses **aceleradament*** [D4] ([D5])
- (iv) *Se comporta **educadamente*** [D4] ([D6])

4.1.3.9 Locucions

La tradicions gramaticals castellana i catalana no han tractat amb prou nitidesa la categoria de les locucions. En efecte, la major part de les contribucions s'hi refereixen d'una manera vaga, sense determinar amb precisió les locucions que intervenen. Tenint en compte aquestes consideracions s'han considerat els tres tipus de locucions següents:

Tret particular:

Tipus de locució

- C** conjuntiva
- D** adverbial
- P** prepositiva

Exemples:

- (i) *Ens va trobar **per casualitat*** [LD]
- (ii) *Lo verá **a pesar de** que no le guste* [LC]
- (iii) *Vindrà amb nosaltres **malgrat que** no li agradi* [LC]
- (iv) *Nos encontramos **de vez en cuando*** [LD]

4.1.3.10 Xifra

Es reserva el codi [X] per assenyalar l'entitat xifra. El marcatge d'aquesta unitat serà pertinent quan la forma en qüestió sigui una forma numèrica (e.g. 15, 23, 152). En l'etapa de resolució de la subespecificació l'etiqueta X esdevindrà especificador cardinal [EC] o especificador ordinal [EO].

Exemples:

- (i) *Es preciso tener en consideración el artículo **15*** [X]
- (ii) *Cal consultar l'article **13*** [X]
- (iii) *Las **5** candidatas fueron escogidas* [X]
- (iv) *Tots **3** elements són molt importants* [X]

4.1.3.11 Altres categories

Les categories restants, l'etiqueta de les quals no va acompanyada d'altres trets, són les següents:

- B** identificador

- C** conjunció
- I** interjecció
- P** preposició
- T** data
- W** element no analitzable

Exemples:

(i) <i>a)</i>	[B]
(ii) <i>Es feo pero simpático</i>	[C]
(iii) <i>Oh!</i>	[I]
(iv) <i>Pan con tomate</i>	[P]
(v) <i>Va succeir el 15 de novembre de 1964</i>	[T]
(vi) <i>y=a+b</i>	[W]

Finalment, cal apuntar que la descripció per al castellà ha hagut de combinar la informació proveïda per la tradició gramatical castellana amb els continguts i l'estructura tal com apareixen en l'etiquetari català. D'aquesta manera, l'objectiu ha estat elaborar un etiquetari vàlid per a la llengua castellana però que alhora assumís les orientacions conceptuals i metodològiques descrites a propòsit del català. El nombre d'etiquetes resultants per al castellà és de 375.

Actualment el projecte Corpus de l'IULA està duent a terme l'aplicació de la informació proveïda per ambdós etiquetaris damunt de textos del corpus especialitzat. L'observació d'aquesta aplicació permet de detectar petits problemes en la descripció del conjunt de les etiquetes.

4.2 Etiquetaris

En aquest últim apartat es presenta el conjunt total d'etiquetes per al català i castellà.

4.2.1 Etiquetari per al català²²

Aquest etiquetari pretén reflectir exhaustivament totes les combinacions possibles amb els exemples corresponents. D'aquesta manera, es despleguen totes les etiquetes en què aparegui algun element pendent d'especificar que generalment, encara que no sempre, està representat pel codi **6**. D'altra banda, cal indicar que les formes llistades sota l'etiqueta **E** (especificador) no apareixen ni sota l'etiqueta **J** (adjectiu) ni **R** (pronomen). Quan la llista d'exemples sigui oberta es posen punts suspensius darrere de l'últim ítem; en cas contrari, s'enumera la llista completa d'ítems.

A6S	Determinant, gènere pendent, singular <i>l', n'</i>
AFP	Determinant, femení, plural <i>les</i>
AFS	Determinant, femení, singular <i>la, l', na</i>
AMP	Determinant, masculí, plural <i>els</i>
AMS	Determinant, masculí, singular <i>el, l', en</i>
B	Identificador <i>a), j), -, 465), ...</i>
C	Conjunció <i>i, o, ni, que, perquè, però, ...</i>
D4	Adverbi <i>ara, mai, després, gens, inútilment, progressivament, estúpidament, irremeiablement, ...</i>
D5	Adverbi, derivat documentat <i>inútilment, progressivament, ...</i>
D6	Adverbi, derivat virtual <i>estúpidament, irremeiablement, ...</i>
E6--FP	Especificador, pendent (cardinal/indefinit), femení, plural

²² L'etiquetari català es pot consultar i utilitzar a la següent adreça web: <http://www.iula.upf.es/corpus/etqfrmca.htm>.

unes

E6--FS	Especificador, pendent (cardinal/indefinit), femení, singular <i>una</i>
E6--MP	Especificador, pendent (cardinal/indefinit), masculí, plural <i>uns</i>
E6--MS	Especificador, pendent (cardinal/indefinit), masculí, singular <i>un</i>
EC--66	Especificador, numeral cardinal, gènere pendent, nombre pendent <i>sis, tres, dotze, quaranta-set, quatre, vint-i-sis, ...</i>
EC--6P	Especificador, numeral cardinal, gènere pendent, plural <i>sis, tres, cent, mil, ...</i>
EC--6S	Especificador, numeral cardinal, gènere pendent, singular <i>sis, tres, cent, mil, ...</i>
EC--F6	Especificador, numeral cardinal, femení, nombre pendent <i>sis, tres, quatre, dotze, ...</i>
EC--FP	Especificador, numeral cardinal, femení, plural <i>dues, sis, tres, centes, unes, ...</i>
EC--FS	Especificador, numeral cardinal, femení, singular <i>tres, sis, una, ...</i>
EC--M6	Especificador, numeral cardinal, masculí, nombre pendent <i>sis, tres, quatre, dotze, ...</i>
EC--MP	Especificador, numeral cardinal, masculí, plural <i>sis, tres, uns, ...</i>
EC--MS	Especificador, numeral cardinal, masculí, singular <i>sis, tres, un, ...</i>
ED--FP	Especificador, demostratiu, femení, plural <i>aquestes, aqueixes, aquelles</i>
ED--FS	Especificador, demostratiu, femení, singular <i>aquesta, aqueixa, aquella</i>
ED--MP	Especificador, demostratiu, masculí, plural <i>aquests, aqueixos, aquells</i>
ED--MS	Especificador, demostratiu, masculí, singular <i>aquest, aqueix, aquell</i>

EF--66	Especificador, quantificador, gènere pendent, nombre pendent <i>gens, força</i>
EF--6P	Especificador, quantificador, gènere pendent, plural <i>bastants, gaires, força, gens</i>
EF--6S	Especificador, quantificador, gènere pendent, singular <i>bastant, gaire, força, gens</i>
EF--F6	Especificador, quantificador, femení, nombre pendent <i>gens, força</i>
EF--FP	Especificador, quantificador, femení, plural <i>quantes, moltes, tantes, poques, bastants, gaires, força, gens</i>
EF--FS	Especificador, quantificador, femení, singular <i>quanta, tanta, bastant, gaire, força, gens, molta, poca</i>
EF--M6	Especificador, quantificador, masculí, nombre pendent <i>gens, força</i>
EF--MP	Especificador, quantificador, masculí, plural <i>quants, molts, tants, bastants, gaires, gens, força, pocs</i>
EF--MS	Especificador, quantificador, masculí, singular <i>quant, tant, bastant, poc, molt, gaire, gens, força</i>
EN--6P	Especificador, indefinit, gènere pendent, plural <i>altres, qualssevol, qualssevulla, tals</i>
EN--6S	Especificador, indefinit, gènere pendent, singular <i>qualsevol, qualsevulla, tal, cap</i>
EN--FP	Especificador, indefinit, femení, plural <i>unes, algunes, totes, mantes, certes, ambdues, totes dues²³, diverses, unes quantes, altres, qualssevol, qualssevulla, tals</i>
EN--FS	Especificador, indefinit, femení, singular <i>una, alguna, tota, certa, altra, qualsevol, qualsevulla, tal, manta, cap</i>
EN--MP	Especificador, indefinit, masculí, plural <i>uns, alguns, tots, mants, certs, ambdós, tots dos, diversos, uns quants, altres, qualssevol, qualssevulla, tals</i>

²³ Aquesta forma -i la corresponent masculina (*tots dos*)- es marquen, de moment, per separat les dues formes de què està composta. Amb tot, en el desenvolupament del preprocés es preveu de marcar-la com si es tractés d'una sola forma.

EN--MS	Especificador, indefinit, masculí, singular <i>un, algun, tot, cert, altre, qualsevol, qualsevulla, tal, mant, cap</i>
EO--FP	Especificador, numeral ordinal, femení, plural <i>primeres, segones, terceres, quartes, cinquenes, desenes, cinquantenes, ...</i>
EO--FS	Especificador, numeral ordinal, femení, singular <i>primera, segona, tercera, quarta, cinquena, desena, cinquantena, ...</i>
EO--MP	Especificador, numeral ordinal, masculí, plural <i>primers, segons, tercers, quarts, cinquens, desens, cinquantens, ...</i>
EO--MS	Especificador, numeral ordinal, masculí, singular <i>primer, segon, tercer, quart, cinquè, desè, cinquantè, ...</i>
EP63FP plural	Especificador, possessiu, un o diversos posseïdors, tercera persona, femení, <i>seves, seues</i>
EP63FS singular	Especificador, possessiu, un o diversos posseïdors, tercera persona, femení, <i>seva, seua</i>
EP63MP	Especificador, possessiu, un o diversos posseïdors, tercera persona, masculí, plural <i>seus</i>
EP63MS	Especificador, possessiu, un o diversos posseïdors, tercera persona, masculí, singular <i>seu</i>
EP11FP	Especificador, possessiu, un posseïdor, primera persona, femení, plural <i>meves, meues</i>
EP11FS	Especificador, possessiu, un posseïdor, primera persona, femení, singular <i>meva, meua</i>
EP11MP	Especificador, possessiu, un posseïdor, primera persona, masculí, plural <i>meus</i>

EP11MS	Especificador, possessiu, un posseïdor, primera persona, masculí, singular <i>meu</i>
EP12FP	Especificador, possessiu, un posseïdor, segona persona, femení, plural <i>teves, teues</i>
EP12FS	Especificador, possessiu, un posseïdor, segona persona, femení, singular <i>teva, teua</i>
EP12MP	Especificador, possessiu, un posseïdor, segona persona, masculí, plural <i>teus</i>
EP12MS	Especificador, possessiu, un posseïdor, segona persona, masculí, singular <i>teu</i>
EP13FP	Especificador, possessiu, un posseïdor, tercera persona, femení, plural <i>seves, seues</i>
EP13FS	Especificador, possessiu, un posseïdor, tercera persona, femení, singular <i>seva, seua</i>
EP13MP	Especificador, possessiu, un posseïdor, tercera persona, masculí, plural <i>seus</i>
EP13MS	Especificador, possessiu, un posseïdor, tercera persona, masculí, singular <i>seu</i>
EP216P	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, primera persona, gènere pendent, plural <i>nostres</i>
EP21FP	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, primera persona, femení, plural <i>nostres</i>
EP21FS	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, primera persona, femení, singular <i>nostra</i>
EP21MP	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, primera persona, masculí, plural <i>nostres</i>

EP21MS	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, primera persona, masculí, singular <i>nostre</i>
EP226P	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, segona persona, gènere pendent, plural <i>vostres</i>
EP22FP	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, segona persona, femení, plural <i>vostres</i>
EP22FS	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, segona persona, femení, singular <i>vostra</i>
EP22MP	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, segona persona, masculí, plural <i>vostres</i>
EP22MS	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, segona persona, masculí, singular <i>vostre</i>
EP23FP	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, tercera persona, femení, plural <i>seves, seues</i>
EP23FS	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, tercera persona, femení, singular <i>seva, seua</i>
EP23MP	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, tercera persona, masculí, plural <i>seus</i>
EP23MS	Especificador, possessiu, diversos posseïdors, tercera persona, masculí, singular <i>seu</i>
ER--6P²⁴	Especificador, relatiu, gènere pendent, plural <i>quals</i>

²⁴Aquesta etiqueta i la següent (**ER--6S**) donen compte de formes que no poden funcionar autònomament (*qual, quals*), sinó que requereixen anar precedides de determinant. La pertinència d'aquestes dues etiquetes depèn del tipus de preprocés que es faci servir. Així, si el preprocés detecta les formes que apareixen sota les etiquetes **ER--FP**, **ER--FS**, **ER--MP** i **ER--MS**, les dues etiquetes inicials ja no resulten pertinents.

ER--6S	Especificador, relatiu, gènere pendent, singular <i>qual</i>
ER--FP	Especificador, relatiu, femení, plural <i>les quals, quals</i>
ER--FS	Especificador, relatiu, femení, singular <i>la qual, qual</i>
ER--MP	Especificador, relatiu, masculí, plural <i>els quals, quals</i>
ER--MS	Especificador, relatiu, masculí, singular <i>el qual, qual</i>
ET--FP	Especificador, interrogatiu, femení, plural <i>quines, quantes</i>
ET--FS	Especificador, interrogatiu, femení, singular <i>quina, quanta</i>
ET--MP	Especificador, interrogatiu, masculí, plural <i>quins, quants</i>
ET--MS	Especificador, interrogatiu, masculí, singular <i>quin, quant</i>
HFP	Adjectiu / (Verb) Participi, femení, plural <i>considerades, atacades, compostes, ...</i>
HFS	Adjectiu / (Verb) Participi, femení, singular <i>considerada, atacada, composta, ...</i>
HMP	Adjectiu / (Verb) Participi, masculí, plural <i>considerats, atacats, compostos, ...</i>
HMS	Adjectiu / (Verb) Participi, masculí, singular <i>considerat, atacat, compost, ...</i>
I	Interjecció <i>ah!, carai, oh!, ...</i>
JF--66	Adjectiu, quantificador, gènere pendent, nombre pendent <i>que, massa, més, menys, prou</i>
JF--6P	Adjectiu, quantificador, gènere pendent, plural <i>que, massa, més, menys, prou</i>
JF--6S	Adjectiu, quantificador, gènere pendent, singular <i>que, massa, més, menys, prou</i>

JF--F6	Adjectiu, quantificador, femení, nombre pendent <i>que, massa, més, menys, prou</i>
JF--FP	Adjectiu, quantificador, femení, plural <i>que, massa, més, menys, mitges, prou</i>
JF--FS	Adjectiu, quantificador, femení, singular <i>que, massa, més, menys, mitja, prou</i>
JF--M6	Adjectiu, quantificador, masculí, nombre pendent <i>que, massa, més, menys, prou</i>
JF--MP	Adjectiu, quantificador, masculí, plural <i>que, massa, més, menys, mitjos, prou</i>
JF--MS	Adjectiu, quantificador, masculí, singular <i>que, massa, més, menys, mig, prou</i>
JN--6S	Adjectiu, indefinit, gènere pendent, singular <i>cada</i>
JN--6P	Adjectiu, indefinit, gènere pendent, plural <i>diferents, sengles</i>
JN--FP	Adjectiu, indefinit, femení, plural <i>mateixes, sengles, diferents, cadascunes</i>
JN--FS	Adjectiu, indefinit, femení, singular <i>cada, cadascuna, mateixa</i>
JN--MP	Adjectiu, indefinit, masculí, plural <i>mateixos, sengles, diferents, cadascuns</i>
JN--MS	Adjectiu, indefinit, masculí, singular <i>cada, cadascun, mateix</i>
JP63FP	Adjectiu, possessiu, un o diversos posseïdors, tercera persona, femení, plural <i>ses</i>
JP63FS	Adjectiu, possessiu, un o diversos posseïdors, tercera persona, femení, singular <i>sa</i>

JP63MP	Adjectiu, possessiu, un o diversos posseïdors, tercera persona, masculí, plural <i>sos</i>
JP63MS	Adjectiu, possessiu, un o diversos posseïdors, tercera persona, masculí, singular <i>son</i>
JP11FP	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, primera persona femení, plural <i>mes</i>
JP11FS	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, primera persona, femení, singular <i>ma</i>
JP11MP	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, primera persona, masculí, plural <i>mos</i>
JP11MS	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, primera persona, masculí, singular <i>mon</i>
JP12FP	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, segona persona, femení, plural <i>tes</i>
JP12FS	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, segona persona, femení, singular <i>ta</i>
JP12MP	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, segona persona, masculí, plural <i>tos</i>
JP12MS	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, segona persona, masculí, singular <i>ton</i>
JP13FP	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, tercera persona, femení, plural <i>ses</i>
JP13FS	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, tercera persona, femení, singular <i>sa</i>
JP13MP	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, tercera persona, masculí, plural <i>sos</i>
JP13MS	Adjectiu, possessiu, un posseïdor, tercera persona, masculí, singular <i>son</i>
JP236P	Adjectiu, possessiu, diversos posseïdors, tercera persona, gènere pendent, plural <i>llurs</i>

JP236S	Adjectiu, possessiu, diversos posseïdors, tercera persona, gènere pendent, singular <i>llur</i>
JP23FP	Adjectiu, possessiu, diversos posseïdors, tercera persona, femení, plural <i>llurs, ses</i>
JP23FS	Adjectiu, possessiu, diversos posseïdors, tercera persona, femení, singular <i>llur, sa</i>
JP23MP	Adjectiu, possessiu, diversos posseïdors, tercera persona, masculí, plural <i>llurs, sos</i>
JP23MS	Adjectiu, possessiu, diversos posseïdors, tercera persona, masculí, singular <i>llurs, son</i>
JQ--66	Adjectiu, qualificatiu, gènere pendent, nombre pendent <i>antirobatori, antirovell ...</i>
JQ--6P	Adjectiu, qualificatiu, gènere pendent, plural <i>amples, cabdals, suïcides, ...</i>
JQ--6S	Adjectiu, qualificatiu, gènere pendent, singular <i>simple, cabdal, suïcida, ...</i>
JQ--F6	Adjectiu, qualificatiu, femení, nombre pendent <i>antirobatori, antirovell...</i>
JQ--FP	Adjectiu, qualificatiu, femení, plural <i>boniques, ràpides, valentes, ...</i>
JQ--FS	Adjectiu, qualificatiu, femení, singular <i>bonica, ràpida, valenta, ...</i>
JQ--M6	Adjectiu, qualificatiu, masculí, nombre pendent <i>antirobatori, antirovell, ...</i>
JQ--MP	Adjectiu, qualificatiu, masculí, plural <i>bonics, ràpids, valents, ...</i>
JQ--MS	Adjectiu, qualificatiu, masculí, singular <i>bonic, ràpid, valent, ...</i>

LC²⁵	Locució, conjuntiva <i>a desgrat que, així que, en acabat que, fins que, malgrat que, ...</i>
LD	Locució, adverbial <i>a la quinta punyeta, per casualitat, a estones, amb prou feines, ...</i>
LP	Locució, prepositiva <i>a les envistes de, a causa de, acabat de, d'acord amb, no contractant, ...</i>
N4666	Nom, propi, tipus pendent, gènere pendent, nombre pendent ...
N4B66	Nom, propi, nom de població, gènere pendent, nombre pendent ...
N4BFP	Nom, propi, nom de població, femení, plural ...
N4BFS	Nom, propi, nom de població, femení, singular ...
N4BMP	Nom, propi, nom de població, masculí, plural ...
N4BMS	Nom, propi, nom de població, masculí, singular ...
N4C66	Nom, propi, cognom, gènere pendent, nombre pendent ...
N4CFP	Nom, propi, cognom, femení, plural ...
N4CFS	Nom, propi, cognom, femení, singular ...
N4CMP	Nom, propi, cognom, masculí, plural ...
N4CMS	Nom, propi, cognom, masculí, singular ...
N4G66	Nom, propi, accident geogràfic, gènere pendent, nombre pendent ...

²⁵ S'assumeix que les locucions constitueixen una categoria amb un inventari tancat d'exemples. Tanmateix, com que el nombre d'aquestes d'unitats és molt elevat no es llistaran totes.

N4GFP	Nom, propi, accident geogràfic, femení, plural ...
N4GFS	Nom, propi, accident geogràfic, femení, singular ...
N4GMP	Nom, propi, accident geogràfic, masculí, plural ...
N4GMS	Nom, propi, accident geogràfic, masculí, singular ...
N4N66	Nom, propi, malnom, gènere pendent, nombre pendent ...
N4NFP	Nom, propi, malnom, femení, plural ...
N4NFS	Nom, propi, malnom, femení, singular ...
N4NMP	Nom, propi, malnom, masculí, plural ...
N4NMS	Nom, propi, malnom, masculí, singular ...
N4O66	Nom, propi, nom de comarca, gènere pendent, nombre pendent ...
N4OFP	Nom, propi, nom de comarca, femení, plural ...
N4OFS	Nom, propi, nom de comarca, femení, singular ...
N4OMP	Nom, propi, nom de comarca, masculí, plural ...
N4OMS	Nom, propi, nom de comarca, masculí, singular ...
N4P66	Nom, propi, prenom, gènere pendent, nombre pendent ...

N4PFP	Nom, propi, prenom, femení, plural ...
N4PFS	Nom, propi, prenom, femení, singular ...
N4PMP	Nom, propi, prenom, masculí, plural ...
N4PMS	Nom, propi, prenom, masculí, singular ...
N4R66	Nom, propi, registrat, gènere pendent, nombre pendent ...
N4RFP	Nom, propi, registrat, femení, plural ...
N4RFS	Nom, propi, registrat, femení, singular ...
N4RMP	Nom, propi, registrat, masculí, plural ...
N4RMS	Nom, propi, registrat, masculí, singular ...
N5-66	Nom, comú, gènere pendent, nombre pendent ...
N5-6P	Nom, comú, gènere pendent, plural <i>nòmades, sons, llums, ...</i>
N5-6S	Nom, comú, gènere pendent, singular <i>àrab, nòmada, son, llum, ...</i>
N5-F6	Nom, comú, femení, nombre pendent <i>pols</i>
N5-FP	Nom, comú, femení, plural <i>comes, emperadrius, nòmades, flor, ...</i>
N5-FS	Nom, comú, femení, singular <i>cama, emperadriu, nòmada, flor, ...</i>
N5-M6	Nom, comú, masculí, nombre pendent

llapis

N5-MP	Nom, comú, masculí, plural <i>cels, ambients, llapis, nòmades, nassos, ...</i>
N5-MS	Nom, comú, masculí, singular <i>cel, ambient, llapis, nas, nòmada, ...</i>
P	Preposició <i>a, amb, arran, cap, contra, d', dalt, damunt, darrere, davall, davant, de, deçà, defora, dellà, des, devers, devora, dins, dintre, durant, en, entre, envers, excepte, fins, llevat, malgrat, mitjançant, per, pro, prop, salvant, salvat, segons, sens, sense, sobre, sota, sots, tret, ultra, vers, vora</i>
R6EZZZZ	Pronom, passiu pronominal-impersonal / Pronom, personal, feble, amb les posicions de cas, gènere, persona emplenables o no <i>es, s', 's, se</i>
RD-----	Pronom, demostratiu (neutre o indeterminat) <i>açò, això, allò</i>
REE536P	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (nominatiu/acusatiu/datiu), tercera persona, gènere pendent, plural <i>els</i>
REE616S	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), primera persona, gènere pendent, singular <i>me, 'm, m', em</i>
REE616P	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), primera persona, gènere pendent, plural <i>ens, nos, 'ns</i>
REE61FP	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), primera persona, femení, plural <i>ens, nos, 'ns</i>
REE61FS	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), primera persona, femení, singular <i>me, 'm, m', em</i>
REE61MP	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), primera persona, masculí, plural <i>ens, nos, 'ns</i>
REE61MS	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), primera persona, masculí, singular

me, 'm, m', em

- REE626P** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), segona persona, gènere pendent, singular
vos, us
- REE626S** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), segona persona, gènere pendent, singular
et, te, 't, t'
- REE62FP** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), segona persona, femení, plural
vos, us
- REE62FS** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), segona persona, femení, singular
et, te, 't, t'
- REE62MP** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), segona persona, masculí, plural
vos, us
- REE62MS** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), segona persona, masculí, singular
et, te, 't, t'
- REE6366** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), tercera persona, gènere pendent, nombre pendent
es, se, 's, s'
- REE636P** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), tercera persona, gènere pendent, plural
els, los, 'ls, es, se, s', 's
- REE636S** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), tercera persona, gènere pendent, singular
es, se, 's, s'
- REE63F6** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), tercera persona, femení, nombre pendent
es, se, 's, s'
- REE63FP** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), tercera persona, femení, plural
els, 'ls, los, es, se, s', 's

REE63FS	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), tercera persona, femení, singular <i>es, se, 's, s'</i>
REE63M6	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), tercera persona, masculí, nombre pendent <i>es, se, 's, s'</i>
REE63MP	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), tercera persona, masculí, plural <i>els, los, 'ls, es, s', 's, se</i>
REE63MS	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/datiu), tercera persona, masculí, singular <i>es, se, 's, s'</i>
REE7---	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (acusatiu/oblic) <i>en, 'n, n', ne</i>
REE8---	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (datiu/oblic) <i>hi</i>
REE9ZZZ	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (nominatiu/acusatiu), amb les posicions de persona, gènere i nombre emplenables o no <i>ho, l', els, les</i>
REE9---	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (nominatiu/acusatiu) <i>ho²⁶</i>
REE936S	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (nominatiu/acusatiu), tercera persona, gènere pendent, singular <i>l'</i>
REE93FS	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (nominatiu/acusatiu), tercera persona, femení, singular <i>l'</i>
REE93FP	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (nominatiu/acusatiu), tercera persona, femení, plural <i>les</i>
REE93MP	Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (nominatiu/acusatiu), tercera persona, masculí, plural

²⁶ El pronom personal *ho* no és pròpiament un pronom personal. Això no obstant, s'incorpora en l'inventari de pronoms personals seguint la tradició gramatical catalana i, més concretament, Badia (1994).

els

- REE93MS** Pronom, personal, feble, cas pendent d'especificar (nominatiu/acusatiu), tercera persona, masculí, singular
l'
- REEB---** Pronom, personal, feble, oblic
en, hi, n', 'n, ne
- REECZZZ** Pronom, personal, feble, acusatiu, amb les posicions de gènere, nombre i persona emplenables o no
em, me, 'm, m' ens, nos, 'ns, us, vos, et, te, t', 't, se, es, 's, s', en, n', 'n, ho, ne
- REEC---** Pronom, personal, feble, acusatiu
en, n', 'n, ho
- REEC16P** Pronom, personal, feble, acusatiu, primera persona, gènere pendent, plural
ens, nos, 'ns
- REEC16S** Pronom, personal, feble, acusatiu, primera persona, gènere pendent, singular
em, me, m', 'm
- REEC1FP** Pronom, personal, feble, acusatiu, primera persona, femení, plural
ens, nos, 'ns
- REEC1FS** Pronom, personal, feble, acusatiu, primera persona, femení, singular
em, me, m', 'm
- REEC1MP** Pronom, personal, feble, acusatiu, primera persona, masculí, plural
ens, nos, 'ns
- REEC1MS** Pronom, personal, feble, acusatiu, primera persona, masculí, singular
em, me, m', 'm
- REEC26P** Pronom, personal, feble, acusatiu, segona persona, gènere pendent, plural
us, vos
- REEC26S** Pronom, personal, feble, acusatiu, segona persona, gènere pendent, singular
et, te, 't, t'
- REEC2FP** Pronom, personal, feble, acusatiu, segona persona, femení, plural
us, vos
- REEC2FS** Pronom, personal, feble, acusatiu, segona persona, femení, singular
et, te, 't, t'

REEC2MP	Pronom, personal, feble, acusatiu, segona persona, masculí, plural <i>us, vos</i>
REEC2MS	Pronom, personal, feble, acusatiu, segona persona, masculí, singular <i>et, te, 't, t'</i>
REEC366	Pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, gènere pendent, nombre pendent <i>se, es, 's, s'</i>
REEC36P	Pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, gènere pendent, plural <i>es, se, 's, s'</i>
REEC36S	Pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, gènere pendent, singular <i>l', es, se, 's, s'</i>
REEC3F6	Pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, femení, nombre pendent <i>se, es, 's, s'</i>
REEC3FP	Pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, femení, plural <i>les, es, se, 's, s'</i>
REEC3FS	Pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, femení, singular <i>la, l', es, se, 's, s'</i>
REEC3M6	Pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, masculí, nombre pendent <i>se, es, 's, s'</i>
REEC3MP	Pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, masculí, plural <i>els, los, 'ls, es, se, 's, s'</i>
REEC3MS	Pronom, personal, feble, acusatiu, tercera persona, masculí, singular <i>l', el, lo, 'l</i>
REED16P	Pronom, personal, feble, datiu, primera persona, gènere pendent, plural <i>nos, 'ns, ens</i>
REED16S	Pronom, personal, feble, datiu, primera persona, gènere pendent, singular <i>me, 'm, em, m'</i>
REED1FP	Pronom, personal, feble, datiu, primera persona, femení, plural <i>ens, 'ns, nos</i>

REED1FS	Pronom, personal, feble, datiu, primera persona, femení, singular <i>em, 'm, m', me</i>
REED1MP	Pronom, personal, feble, datiu, primera persona, masculí, plural <i>ens, 'ns, nos</i>
REED1MS	Pronom, personal, feble, datiu, primera persona, masculí, singular <i>em, 'm, m', me</i>
REED26P	Pronom, personal, feble, datiu, segona persona, gènere pendent, plural <i>vos, us</i>
REED26S	Pronom, personal, feble, datiu, segona persona, gènere pendent, singular <i>te, et, t', 't</i>
REED2FP	Pronom, personal, feble, datiu, segona persona, femení, plural <i>us, vos</i>
REED2FS	Pronom, personal, feble, datiu, segona persona, femení, singular <i>te, 't, et, t'</i>
REED2MP	Pronom, personal, feble, datiu, segona persona, masculí, plural <i>us, vos</i>
REED2MS	Pronom, personal, feble, datiu, segona persona, masculí, singular <i>te, 't, et, t'</i>
REED366	Pronom, personal, feble, datiu, tercera persona, gènere pendent, nombre pendent <i>es, se, 's, s'</i>
REED36P	Pronom, personal, feble, datiu, tercera persona, gènere pendent, plural <i>los, els, 'ls, es, se, 's, s'</i>
REED36S	Pronom, personal, feble, datiu, tercera persona, gènere pendent, singular <i>li, es, se, 's, s', hi</i>
REED3F6	Pronom, personal, feble, datiu, tercera persona, femení, nombre pendent <i>es, se, 's, s'</i>
REED3FP	Pronom, personal, feble, datiu, tercera persona, femení, plural <i>els, 'ls, los, es, se, 's, s'</i>
REED3FS	Pronom, personal, feble, datiu, tercera persona, femení, singular <i>li, es, se, 's, s', hi</i>

REED3M6	Pronom, personal, feble, datiu, tercera persona, masculí, nombre pendent <i>es, se, 's, s'</i>
REED3MP	Pronom, personal, feble, datiu, tercera persona, masculí, plural <i>els, 'ls, los, es, se, 's, s'</i>
REED3MS	Pronom, personal, feble, datiu, tercera persona, masculí, singular <i>li, es, se, 's, s', hi</i>
REEN3MP	Pronom, personal, feble, nominatiu, tercera persona, masculí, plural <i>els</i>
REEN---	Pronom, personal, feble, nominatiu <i>ho</i>
REO-16P	Pronom, personal, fort, primera persona, gènere pendent, plural <i>nosaltres</i>
REO-16S	Pronom, personal, fort, primera persona, gènere pendent, singular <i>jo, mi</i>
REO-1FP	Pronom, personal, fort, primera persona, femení, plural <i>nosaltres</i>
REO-1FS	Pronom, personal, fort, primera persona, femení, singular <i>jo, mi</i>
REO-1MP	Pronom, personal, fort, primera persona, masculí, plural <i>nosaltres</i>
REO-1MS	Pronom, personal, fort, primera persona, masculí, singular <i>jo, mi</i>
REO-26P	Pronom, personal, fort, segona persona, gènere pendent, plural <i>vosaltres, vostès</i>
REO-26S	Pronom, personal, fort, segona persona, gènere pendent, singular <i>tu, vós, vostè</i>
REO-2FP	Pronom, personal, fort, segona persona, femení, plural <i>vosaltres, vostès</i>
REO-2FS	Pronom, personal, fort, segona persona, femení, singular <i>tu, vós, vostè</i>

REO-2MP	Pronom, personal, fort, segona persona, masculí, plural <i>vosaltres, vostès</i>
REO-2MS	Pronom, personal, fort, segona persona, masculí, singular <i>tu, vós, vostè</i>
REO-366	Pronom, personal, fort, tercera persona, gènere pendent, nombre pendent <i>si</i>
REO-36S²⁷	Pronom, personal, fort, tercera persona, gènere pendent, singular <i>hom, si</i>
REO-36P	Pronom, personal, fort, tercera persona, gènere pendent, plural <i>si</i>
REO-3F6	Pronom, personal, fort, tercera persona, femení, nombre pendent <i>si</i>
REO-3FP	Pronom, personal fort, tercera persona, femení, plural <i>elles, si</i>
REO-3FS	Pronom, personal fort, tercera persona, femení, singular <i>ella, si,</i>
REO-3M6	Pronom, personal fort, tercera persona, masculí, nombre pendent <i>si</i>
REO-3MP	Pronom, personal fort, tercera persona, masculí, plural <i>ells, si</i>
REO-3MS	Pronom, personal fort, tercera persona, masculí, singular <i>ell, si</i>
RF-----	Pronom, quantificador <i>res</i>
RN-----	Pronom, indefinit <i>algú, altri, ningú, tothom, cadascú, quelcom, quisvulla, u</i>

²⁷ En el cas de la forma de pronom personal fort *hom* l'etiqueta corresponent **REO-36S** no suposarà cap subespecificació de gènere per tal com aquesta forma no es pot determinar ni com a masculí ni com a femení. Com que no s'ha considerat cap etiqueta de gènere neutre, s'indica simplement que el **6**, en aquest cas, no està subespecificat.

RPE----	Pronom, passiu pronominal - impersonal, feble <i>es, s', 's, se</i>
RR--66	Pronom, relatiu, gènere pendent, nombre pendent <i>que, què, qui</i>
RR--6P	Pronom, relatiu, gènere pendent, plural <i>que, què, qui</i>
RR--6S	Pronom, relatiu, gènere pendent, singular <i>que, què, qui</i>
RR--F6	Pronom, relatiu, femení, nombre pendent <i>que, què, qui</i>
RR--FP	Pronom, relatiu, femení, plural <i>que, què, qui</i>
RR--FS	Pronom, relatiu, femení, singular <i>que, què, qui</i>
RR--M6	Pronom, relatiu, masculí, nombre pendent <i>que, què, qui</i>
RR--MP	Pronom, relatiu, masculí, plural <i>que, què, qui</i>
RR--MS	Pronom, relatiu, masculí, singular <i>que, què, qui</i>
RT-----	Pronom, interrogatiu <i>qui, què</i>
T	Data <i>10 de desembre de 1995, 7/VIII/92, 18.11.69, ...</i>
V66666	Verb, mode pendent, temps pendent, persona pendent, nombre pendent, gènere pendent ...
V7R1P-	Verb, indicatiu present/subjuntiu present/imperatiu, present, primera persona, plural <i>cantem, perdem, temem, sentim, partim, ...</i>
V7R2P-	Verb, indicatiu present/subjuntiu present/imperatiu, present, segona persona, plural <i>canteu, perduu, temeu, sentiu, partiu, ...</i>

V8R6S ⁻²⁸	Verb, indicatiu present/imperatiu, present, persona pendent, singular <i>canta, perd, tem, sent, parteix, ...</i>
V8R2P -	Verb, indicatiu present/imperatiu, present, segona persona, plural <i>veieu, beveu, caieu, seieu, ...</i>
V9R1P -	Verb, subjuntiu present/imperatiu, present, primera persona, plural <i>siguem, cantem, perdem, temem, sentim, partim, ...</i>
V9R2P -	Verb, subjuntiu present/imperatiu, present, segona persona, plural <i>sigueu, canteu, perdeu, temeu, sentiu, partiu, ...</i>
V9R2S -	Verb, subjuntiu present/imperatiu, present, segona persona, singular <i>sàpigues</i>
V9R6S ⁻²⁹	Verb, subjuntiu present/imperatiu, present, persona pendent, singular <i>sigui, canti, perdi, temi, senti, parteixi, ...</i>
V9R3P -	Verb, subjuntiu present/imperatiu, present, tercera persona, plural <i>siguin, cantin, perdin, temin, sentin, parteixin, ...</i>
VC--PF (VCFP)	Verb, participi, plural, femení <i>hagudes, estades, cantades, perdudes, temudes, sentides, partides, ...</i>
VC--PM (VCMP)	Verb, participi plural, masculí <i>haguts, estats, cantats, perduts, temuts, sentits, partits, ...</i>
VC--SF (VCFS)	Verb, participi, singular, femení <i>haguda, estada, cantada, perduda, temuda, sentida, partida, ...</i>
VC--SM (VCMS)	Verb, participi, singular, masculí <i>hagut, estat, cantat, perdut, temut, sentit, partit, ...</i>
VDA6S ⁻³⁰	Verb, indicatiu, imperfet, persona pendent, singular <i>havia, era, cantava, perdia, temia, sentia, partia, ...</i>
VDA1P -	Verb, indicatiu, imperfet, primera persona, plural

²⁸ Si el mode és indicatiu la persona és necessàriament la tercera (**VDR3S**-); si el mode és imperatiu la persona és necessàriament la segona (**VRR2S**-).

²⁹ Si el mode és subjuntiu la persona ha de ser necessàriament primera o tercera (**VJR1S**- o **VJR3S**-); si el mode és imperatiu és necessàriament tercera (**VRR3S**-).

³⁰ La persona pendent d'especificar és la primera o tercera. Per tant, les dues etiquetes alternatives són: **VDA1S**- i **VDA3S**-.

haviem, érem, cantàvem, perdiem, temíem, sentiem, partíem, ...

- VDA1S-** Verb, indicatiu, imperfet, primera persona, singular
havia, era, cantava, perdia, temia, sentia, partia, ...
- VDA2P-** Verb, indicatiu, imperfet, segona persona, plural
havíeu, éreu, cantàveu, perdíeu, temíeu, sentiéu, partíeu, ...
- VDA2S-** Verb, indicatiu, imperfet, segona persona, singular
haves, eres, cantaves, perdies, temies, senties, parties, ...
- VDA3P-** Verb, indicatiu, imperfet, tercera persona, plural
havien, eren, cantaven, perdien, temien, sentien, partien, ...
- VDA3S-** Verb, indicatiu, imperfet, tercera persona, singular
havia, era, cantava, perdia, temia, sentia, partia, ...
- VDC6S-³¹** Verb, indicatiu, condicional, persona pendent, singular
hauria, seria, cantaria, pedria, temeria, sentiria, partiria, ...
- VDC1P-** Verb, indicatiu, condicional, primera persona, plural
hauríem, seríem, cantariem, perdríem, temeríem, sentiríem, partiríem, ...
- VDC1S-** Verb, indicatiu, condicional, primera persona, singular
hauria, seria, cantaria, pedria, temeria, sentiria, partiria, ...
- VDC2P-** Verb, indicatiu, condicional, segona persona, plural
hauríeu, seríeu, cantaríeu, perdríeu, temeríeu, sentiríeu, partiríeu, ...
- VDC2S-** Verb, indicatiu, condicional, segona persona, singular
hauries, series, cantaries, perdries, temeries, sentiries, partiries, ...
- VDC3P-** Verb, indicatiu, condicional, tercera persona, plural
haurien, serien, cantarien, perdrien, temerien, sentirien, partirien, ...
- VDC3S-** Verb, indicatiu, condicional, tercera persona, singular
hauria, seria, cantaria, pedria, temeria, sentiria, partiria, ...
- VDP6S-³²** Verb, indicatiu, perfet, persona pendent, singular
bastí, introduí, sortí...
- VDP1P-** Verb, indicatiu, perfet, primera persona, plural

³¹ Primera o tercera persona necessàriament: **VDC1S-** o **VDC3S-**.

³² Primera o tercera persona necessàriament: **VDP1S-** o **VDP3S-**.

haguérem, fórem, cantàrem, perdérem, temérem, sentírem, partírem, ...

- VDP1S-** Verb, indicatiu, perfet, primera persona, singular
haguí, fui, cantí, perdí, temí, sentí, partí, ...
- VDP2P-** Verb, indicatiu, perfet, segona persona, plural
haguéreu, fóreu, cantàreu, perdéreu, teméreu, sentíreu, partíreu, ...
- VDP2S-** Verb, indicatiu, perfet, segona persona, singular
hagueres, fores, cantares, perderes, temeres, sentires, partires, ...
- VDP3P-** Verb, indicatiu, perfet, tercera persona, plural
hagueren, foren, cantaren, perderen, temeren, sentiren, partiren, ...
- VDP3S-** Verb, indicatiu, perfet, tercera persona, singular
hagué, fou, cantà, perdé, temé, sentí, partí, ...
- VDR1P-** Verb, indicatiu, present, primera persona, plural
hem, som, cantem, perdem, temem, sentim, partim, ..
- VDR1S-** Verb, indicatiu, present, primera persona, singular
he, haig, sóc, canto, perdo, temo, sento, parteixo, ...
- VDR2P-** Verb, indicatiu, present, segona persona, plural
heu, sou, canteu, perdeu, temeu, sentiu, partiu, ...
- VDR2S-** Verb, indicatiu, present, segona persona, singular
has, ets, cantes, perds, tems, sents, parteixes, ...
- VDR3P-** Verb, indicatiu, present, tercera persona, plural
han, són, canten, perden, temen, senten, parteixen, ...
- VDR3S-** Verb, indicatiu, present, tercera persona, singular
ha, és, canta, perd, tem, sent, parteix, ...
- VDU1P-** Verb, indicatiu, futur, primera persona, plural
haurem, serem, cantarem, perdrem, temerem, sentirem, partirem, ...
- VDU1S-** Verb, indicatiu, futur, primera persona, singular
hauré, seré, cantaré, podré, temeré, sentiré, partiré, ...
- VDU2P-** Verb, indicatiu, futur, segona persona, plural
haureu, sereu, cantareu, perdreu, temereu, sentireu, partireu, ...
- VDU2S-** Verb, indicatiu, futur, segona persona, singular
hauràs, seràs, cantaràs, podràs, temeràs, sentiràs, partiràs, ...

VDU3P-	Verb, indicatiu, futur, tercera persona, plural <i>hauran, seran, cantaran, perdran, temeran, sentiran, partiran, ...</i>
VDU3S-	Verb, indicatiu, futur, tercera persona, singular <i>haurà, serà, cantarà, perdrà, temerà, sentirà, partirà, ...</i>
VG----	Verb, gerundi <i>havent, essent, cantant, perdent, tement, sentint, partint, ...</i>
VI----	Verb, infinitiu <i>haver, ésser, cantar, perdre, témer, sentir, partir, ...</i>
VJA6S-³³	Verb, subjuntiu, imperfet, persona pendent, singular <i>hagués, fos, cantés, perdés, temés, sentís, partís, ...</i>
VJA1P-	Verb, subjuntiu, imperfet, primera persona, plural <i>haguéssim, fóssim, cantéssim, perdéssim, teméssim, sentíssim, partíssim, ...</i>
VJA1S-	Verb, subjuntiu, imperfet, primera persona, singular <i>hagués, fos, cantés, perdés, temés, sentís, partís, ...</i>
VJA2P-	Verb, subjuntiu, imperfet, segona persona, plural <i>haguéssiu, fóssiu, cantéssiu, perdéssiu, teméssiu, sentíssiu, partíssiu, ...</i>
VJA2S-	Verb, subjuntiu, imperfet, segona persona, singular <i>haguéssis, fóssis, cantéssis, perdéssis, teméssis, sentíssis, partíssis, ...</i>
VJA3P-	Verb, subjuntiu, imperfet, tercera persona, plural <i>haguéssin, fóssin, cantéssin, perdéssin, teméssin, sentíssin, partíssin, ...</i>
VJA3S-	Verb, subjuntiu, imperfet, tercera persona, singular <i>hagués, fos, cantés, perdés, temés, sentís, partís, ...</i>
VJR6S-	Verb, subjuntiu, present, persona pendent, singular <i>hagi, sigui, canti, perdi, temi, senti, parteixi, ...</i>
VJR1P-	Verb, subjuntiu, present, primera persona, plural <i>hàgim, siguem, cantem, perdem, temem, sentim, partim, ...</i>
VJR1S-	Verb, subjuntiu, present, primera persona, singular <i>hagi, sigui, canti, perdi, temi, senti, parteixi, ...</i>
VJR2P-	Verb, subjuntiu, present, segona persona, plural <i>hàgiu, sigueu, canteu, perdeu, temeu, sentiu, partiu, ...</i>

³³ Primera o tercera persona necessàriament: **VJA1S-** o **VJA3S-**.

VJR2S-	Verb, subjuntiu, present, segona persona, singular <i>hagis, siguis, cantis, perdis, temis, sentis, parteixis, ...</i>
VJR3P-	Verb, subjuntiu, present, tercera persona, plural <i>hagin, siguin, cantin, perdin, temin, sentin, parteixin, ...</i>
VJR3S-	Verb, subjuntiu, present, tercera persona, singular <i>hagi, sigui, canti, perdi, temi, senti, parteixi, ...</i>
VRR1P- ³⁴	Verb, imperatiu, present, primera persona, singular <i>siguem, cantem, perdem, temem, sentim, partim, ...</i>
VRR2P-	Verb, imperatiu, present, segona persona, plural <i>sigueu, canteu, perdeu, temeu, sentiu, partiu, ...</i>
VRR2S-	Verb, imperatiu, present, segona persona, singular <i>sigues, canta, perd, tem, senti, parteix, ...</i>
VRR3P-	Verb, imperatiu, present, tercera persona, plural <i>siguin, cantin, perdin, sentin, parteixin, ...</i>
VRR3S-	Verb, imperatiu, present, tercera persona, singular <i>sigui, canti, perdi, senti, parteixi, ...</i>
W	Element no analitzable $y=a+b$, $a^2=b+c$, ...
X	Xifra <i>12, 1989, XIII, ...</i>

³⁴ Per bé que els imperatius siguin íntinsecament de present, convindria que constés explícitament així perquè la cadena RR resoldria casos de subespecificació.

4.2.2 Etiquetari per al castellà

Aquest etiquetari pretén presentar totes les combinacions possibles juntament amb els exemples corresponents. Quan la llista d'exemples sigui oberta, s'assenyalarà amb punts suspensius després de l'últim ítem; en cas contrari es presentarà la llista completa d'ítems.

AFP	Determinante, femenino, plural <i>las</i>
AFS	Determinante, femenino, singular <i>la, doña</i>
AMP	Determinante, masculino, plural <i>los</i>
AMS	Determinante, masculino, singular <i>el, don</i>
ANS	Determinante, neutro, singular <i>lo</i>
B	Identificador <i>a), j), -, 465), ...</i>
C	Conjunción <i>y, o, pero, porque, que, ni, ...</i>
D4	Adverbio <i>ahora, nunca, entonces, inútilmente, cautelosamente, ...</i>
D5	Adverbio derivado, documentado <i>familiarmente, legalmente, progresivamente, ...</i>
D6	Adverbio derivado, virtual <i>indisciplinadamente, salvajemente, ...</i>
E6--FP	Especificador, pendiente (cardinal / indefinido), femenino, plural <i>unas</i>
E6--FS	Especificador, pendiente (cardinal / indefinido), femenino, singular <i>una</i>

E6--MP	Especificador, pendiente (cardinal / indefinido), masculino, plural <i>unos</i>
EC--66	Especificador, numeral cardinal, género pendiente, número pendiente <i>seis, tres, doce, cuarenta, cuatro, ...</i>
EC--6P	Especificador, numeral cardinal, género pendiente, plural <i>seis, tres, cien, mil, ...</i>
EC--6S	Especificador, numeral cardinal, género pendiente, singular <i>seis, tres, cien, mil, ...</i>
EC--F6	Especificador, numeral cardinal, femenino, número pendiente <i>seis, tres, doce, cuarenta, cuatro, ...</i>
EC--M6	Especificador, numeral cardinal, masculino, número pendiente <i>seis, tres, doce, cuarenta, cuatro, ...</i>
EC--FP	Especificador, numeral cardinal, femenino, plural <i>doscientas, trescientas, ...</i>
EC--FS	Especificador, numeral cardinal, femenino, singular <i>cuatro, tres, seis, ...</i>
EC--MP	Especificador, numeral cardinal, masculino, plural <i>doscientos, trescientos, ...</i>
EC--MS	Especificador, numeral cardinal, masculino, singular <i>cuatro, tres, seis, uno, ...</i>
ED--FP	Especificador, demostrativo, femenino, plural <i>estas, esas, aquellas</i>
ED--FS	Especificador, demostrativo, femenino, singular <i>esta, esa, aquella</i>
ED--MP	Especificador, demostrativo, masculino, plural <i>estos, esos, aquellos</i>
ED--MS	Especificador, demostrativo, masculino, singular <i>este, ese, aquel</i>
EF--6P	Especificador, cuantificador, género pendiente, plural <i>bastantes</i>
EF--6S	Especificador, cuantificador, género pendiente, singular <i>bastante</i>

EF--FP	Especificador, cuantificador, femenino, plural <i>bastantes, demasiadas, medias, pocas, muchas, tantas</i>
EF--FS	Especificador, cuantificador, femenino, singular <i>bastante, demasiada, media, poca, mucha, tanta</i>
EF--MP	Especificador, cuantificador, masculino, plural <i>bastantes, demasiados, medios, pocos, muchos, tantos</i>
EF--MS	Especificador, cuantificador, masculino, singular <i>bastante, demasiado, medio, poco, mucho, tanto</i>
EN--66	Especificador, indefinido, género pendiente, número pendiente <i>demás</i>
EN--6P	Especificador, indefinido, género pendiente, plural <i>cualesquiera, tales, diferentes, demás</i>
EN--6S	Especificador, indefinido, género pendiente, singular <i>cualquiera, tal, demás</i>
EN--F6	Especificador, indefinido, femenino, número pendiente <i>demás</i>
EN--M6	Especificador, indefinido, masculino, número pendiente <i>demás</i>
EN--FP	Especificador, indefinido, femenino, plural <i>ambas, algunas, cualesquiera, demás, diferentes, diversas, mismas, ningunas, otras, tales, todas, unas</i>
EN--FS	Especificador, indefinido, femenino, singular <i>cualquiera, tal, una, alguna, toda, otra, demás, ninguna, misma</i>
EN--MP	Especificador, indefinido, masculino, plural <i>cualesquiera, tales, diferentes, algunos, ambos, diversos, otros, todos, demás, ningunos, mismos</i>
EN--MS	Especificador, indefinido, masculino, singular <i>cualquiera, tal, uno, alguno, todo, otro, demás, ninguno, mismo</i>
EO--FP	Especificador, numeral ordinal, femenino, plural <i>primeras, quintas, últimas, ...</i>

EO--FS	Especificador, numeral ordinal, femenino, singular <i>primera, quinta, última, ...</i>
EO--MP	Especificador, numeral ordinal, masculino, plural <i>primeros, quintos, últimos, ...</i>
EO--MS	Especificador, numeral ordinal, masculino, singular <i>primer, primero, quinto, último, ...</i>
EP63MP	Especificador, posesivo, uno o varios poseedores, masculino, plural <i>suyos</i>
EP63FP	Especificador, posesivo, uno o varios poseedores, femenino, plural <i>suyas</i>
EP63FS	Especificador, posesivo, uno o varios poseedores, femenino, singular <i>suya</i>
EP63MS	Especificador, posesivo, uno o varios poseedores, masculino, singular <i>suyo</i>
EP11FP	Especificador, posesivo, un poseedor, primera persona, femenino, plural <i>mías</i>
EP11FS	Especificador, posesivo, un poseedor, primera persona, femenino, singular <i>mía</i>
EP11MP	Especificador, posesivo, un poseedor, primera persona, masculino, plural <i>míos</i>
EP11MS	Especificador, posesivo, un poseedor, primera persona, masculino, singular <i>mío</i>
EP12FP	Especificador, posesivo, un poseedor, segunda persona, femenino, plural <i>tuyas</i>
EP12FS	Especificador, posesivo, un poseedor, segunda persona, femenino, singular <i>tuya</i>
EP12MP	Especificador, posesivo, un poseedor, segunda persona, masculino, plural <i>tuyos</i>

EP12MS	Especificador, posesivo, un poseedor, segunda persona, masculino, singular <i>tuyo</i>
EP13FP	Especificador, posesivo, un poseedor, tercera persona, femenino, plural <i>suyas</i>
EP13FS	Especificador, posesivo, un poseedor, tercera persona, femenino, singular <i>suya</i>
EP13MP	Especificador, posesivo, un poseedor, tercera persona, masculino, plural <i>suyos</i>
EP13MS	Especificador, posesivo, un poseedor, tercera persona, masculino, singular <i>suyo</i>
EP21FP	Especificador, posesivo, varios poseedores, primera persona, femenino, plural <i>nuestras</i>
EP21FS	Especificador, posesivo, varios poseedores, primera persona, femenino, singular <i>nuestra</i>
EP21MP	Especificador, posesivo, varios poseedores, primera persona, masculino, plural <i>nuestros</i>
EP21MS	Especificador, posesivo, varios poseedores, primera persona, masculino, singular <i>nuestro</i>
EP22FP	Especificador, posesivo, varios poseedores, segunda persona, femenino, plural <i>vuestras</i>
EP22FS	Especificador, posesivo, varios poseedores, segunda persona, femenino, singular <i>vuestra</i>
EP22MP	Especificador, posesivo, varios poseedores, segunda persona, masculino, plural <i>vuestros</i>

EP22MS	Especificador, posesivo, varios poseedores, segunda persona, masculino, singular <i>vuestro</i>
EP23FP	Especificador, posesivo, varios poseedores, tercera persona, femenino, plural <i>suyas</i>
EP23FS	Especificador, posesivo, varios poseedores, tercera persona, femenino, singular <i>suyas</i>
EP23MP	Especificador, posesivo, varios poseedores, tercera persona, masculino, plural <i>suyos</i>
EP23MS	Especificador, posesivo, varios poseedores, tercera persona, masculino, singular <i>suyos</i>
ER--FP	Especificador, relativo, femenino, plural <i>cuantas</i>
ER--FS	Especificador, relativo, femenino, singular <i>cuanta</i>
ER--MP	Especificador, relativo, masculino, plural <i>cuantos</i>
ER--MS	Especificador, relativo, masculino, singular <i>cuantos</i>
ET--66	Especificador, interrogativo, género pendiente, número pendiente <i>qué</i>
ET--6P	Especificador, interrogativo, género pendiente, plural <i>qué</i>
ET--6S	Especificador, interrogativo, género pendiente, singular <i>qué</i>
ET--F6	Especificador, interrogativo, femenino, número pendiente <i>qué</i>
ET--FP	Especificador, interrogativo, femenino, plural <i>qué, cuántas</i>

ET--FS	Especificador, interrogativo, femenino, singular <i>qué, cuánta</i>
ET--M6	Especificador, interrogativo, masculino, número pendiente <i>qué</i>
ET--MP	Especificador, interrogativo, masculino, plural <i>qué, cuántos</i>
ET--MS	Especificador, interrogativo, masculino, singular <i>qué, cuánto</i>
HFP	Adjetivo / (verbo) Participio, femenino, plural <i>consideradas, atacadas, canceladas</i>
HFS	Adjetivo / (verbo) Participio, femenino, singular <i>considerada, atacada, cancelada</i>
HMP	Adjetivo / (verbo) Participio, masculino, plural <i>considerados, atacados, cancelados</i>
HMS	Adjetivo / (verbo) Participio, masculino, singular <i>considerado, atacado, cancelado</i>
I	Interjección <i>¡ah!, ¡puñetas!, ¡oh!, ...</i>
J6--MS	Adjetivo, pendiente (cardinal / indefinido), masculino, singular <i>un</i>
JC--MS	Adjetivo, cardinal, masculino, singular <i>un</i>
JN--6S	Adjetivo, indefinido, género pendiente, singular <i>cada, cualquier</i>
JN--6P	Adjetivo, indefinido, género pendiente, plural <i>cualesquier</i>
JN--FP	Adjetivo, indefinido, femenino, plural <i>mismas, ciertas</i>
JN--FS	Adjetivo, indefinido, femenino, singular <i>cada, misma, cierta</i>

JN--MP	Adjetivo, indefinido, masculino, plural <i>mismos, ciertos</i>
JN--MS	Adjetivo, indefinido, masculino, singular <i>cada, mismo, un, cierto</i>
JO--MS	Adjetivo, numeral ordinal, masculino, singular <i>decimoprimer, primer, tercer, ...</i>
JP636P	Adjetivo, posesivo, uno o varios poseedores, tercera persona, género pendiente, plural <i>sus</i>
JP636S	Adjetivo, posesivo, uno o varios poseedores, tercera persona, género pendiente, singular <i>su</i>
JP63FP	Adjetivo, posesivo, uno o varios poseedores, tercera persona, femenino, plural <i>sus</i>
JP63FS	Adjetivo, posesivo, uno o varios poseedores, tercera persona, femenino, singular <i>su</i>
JP63MP	Adjetivo, posesivo, uno o varios poseedores, tercera persona, masculino, plural <i>sus</i>
JP63MS	Adjetivo, posesivo, uno o varios poseedores, tercera persona, masculino, singular <i>su</i>
JP116P	Adjetivo, posesivo, un poseedor, primera persona, género pendiente, plural <i>mis</i>
JP116S	Adjetivo, posesivo, un poseedor, primera persona, género pendiente, singular <i>mi</i>
JP11MP	Adjetivo, posesivo, un poseedor, primera persona, masculino, plural <i>mis</i>
JP11MS	Adjetivo, posesivo, un poseedor, primera persona, masculino, singular <i>mi</i>

JP11FP	Adjetivo, posesivo, un poseedor, primera persona, femenino, plural <i>mi</i>
JP11FS	Adjetivo, posesivo, un poseedor, primera persona, femenino, singular <i>mi</i>
JP126P	Adjetivo, posesivo, un poseedor, segunda persona, género pendiente, plural <i>tus</i>
JP126S	Adjetivo, posesivo, un poseedor, segunda persona, género pendiente, singular <i>tu</i>
JP12FP	Adjetivo, posesivo, un poseedor, segunda persona, femenino, plural <i>tus</i>
JP12FS	Adjetivo, posesivo, un poseedor, segunda persona, femenino, singular <i>tu</i>
JP12MP	Adjetivo, posesivo, un poseedor, segunda persona, masculino, plural <i>tus</i>
JP12MS	Adjetivo, posesivo, un poseedor, segunda persona, masculino, singular <i>tu</i>
JP136P	Adjetivo, posesivo, un poseedor, tercera persona, género pendiente, plural <i>sus</i>
JP136S	Adjetivo, posesivo, un poseedor, tercera persona, género pendiente, singular <i>su</i>
JP13FP	Adjetivo, posesivo, un poseedor, tercera persona, femenino, plural <i>sus</i>
JP13FS	Adjetivo, posesivo, un poseedor, tercera persona, femenino, singular <i>su</i>
JP13MP	Adjetivo, posesivo, un poseedor, tercera persona, masculino, plural <i>sus</i>
JP13MS	Adjetivo, posesivo, un poseedor, tercera persona, masculino, singular <i>su</i>

JP236P	Adjetivo, posesivo, varios poseedores, tercera persona, género pendiente, plural <i>sus</i>
JP236S	Adjetivo, posesivo, varios poseedores, tercera persona, género pendiente, singular <i>su</i>
JP23FP	Adjetivo, posesivo, varios poseedores, tercera persona, femenino, plural <i>sus</i>
JP23FS	Adjetivo, posesivo, varios poseedores, tercera persona, femenino, singular <i>su</i>
JP23MP	Adjetivo, posesivo, varios poseedores, tercera persona, masculino, plural <i>sus</i>
JP23MS	Adjetivo, posesivo, varios poseedores, tercera persona, masculino, singular <i>su</i>
JQ--66	Adjetivo, calificativo, género pendiente, número pendiente <i>antiarrugas, antirrobo, ...</i>
JQ--6P	Adjetivo, calificativo, género pendiente, plural <i>interesantes, inteligentes, increíbles, ...</i>
JQ--6S	Adjetivo, calificativo, género pendiente, singular <i>simple, inteligente, interesante, ...</i>
JQ--F6	Adjetivo, calificativo, femenino, número pendiente <i>antiarrugas, antirrobo, ...</i>
JQ--M6	Adjetivo, calificativo, masculino, número pendiente <i>antiarrugas, antirrobo, ...</i>
JQ--FP	Adjetivo, calificativo, femenino, plural <i>rápidas, valientes, caras, ...</i>
JQ--FS	Adjetivo, calificativo, femenino, singular <i>rápida, cara, bonita, ...</i>
JQ--MP	Adjetivo, calificativo, masculino, plural <i>buenos, bonitos, baratos, ...</i>

JQ--MS	Adjetivo, calificativo, masculino, singular <i>bueno, bonito, barato, ...</i>
LC³⁵	Locución, conjuntiva <i>a pesar de que, aun cuando, por mucho que, ...</i>
LD	Locución, adverbial <i>a duras penas, por un pelo, de punta en blanco, ...</i>
LP	Locución, prepositiva <i>a causa de, encima de, en relación con, ...</i>
N4666	Nombre, propio, tipo pendiente, género pendiente, número pendiente ...
N4B66	Nombre, propio, nombre de población, género pendiente, número pendiente ...
N4BFP	Nombre, propio, nombre de población, femenino, plural ...
N4BFS	Nombre, propio, nombre de población, femenino, singular ...
N4BMP	Nombre, propio, nombre de población, masculino, plural ...
N4BMS	Nombre, propio, nombre de población, masculino, singular ...
N4C66	Nombre, propio, apellido, género pendiente, número pendiente ...
N4CFP	Nombre, propio, apellido, femenino, plural ...
N4CFS	Nombre, propio, apellido, femenino, singular ...
N4CMP	Nombre, propio, apellido, masculino, plural ...
N4CMS	Nombre, propio, apellido, masculino, singular ...

³⁵Entendemos que las locuciones componen una categoría con un inventario de ejemplos finito. Sin embargo, y dado que son muy numerosas, no ofrecemos aquí la lista exhaustiva de las locuciones castellanas.

N4G66	Nombre, propio, accidente geográfico, género pendiente, número pendiente
N4GFP	Nombre, propio, accidente geográfico, femenino, plural ...
N4GFS	Nombre, propio, accidente geográfico, femenino, singular ...
N4GMP	Nombre, propio, accidente geográfico, masculino, plural ...
N4GMS	Nombre, propio, accidente geográfico, masculino, singular ...
N4N66	Nombre, propio, apodo, género pendiente, número pendiente ...
N4NFP	Nombre, propio, apodo, femenino, plural ...
N4NFS	Nombre, propio, apodo, femenino, singular ...
N4NMP	Nombre, propio, apodo, masculino, plural ...
N4NMS	Nombre, propio, apodo, masculino, singular ...
N4O66	Nombre, propio, nombre de comarca, género pendiente, número pendiente ...
N4OFP	Nombre, propio, nombre de comarca, femenino, plural ...
N4OFS	Nombre, propio, nombre de comarca, femenino, singular ...
N4OMP	Nombre, propio, nombre de comarca, masculino, plural ...
N4OMS	Nombre, propio, nombre de comarca, masculino, singular ...
N4P66	Nombre, propio, nombre de pila, género pendiente, número pendiente

	...
N4PFP	Nombre, propio, nombre de pila, femenino, plural ...
N4PFS	Nombre, propio, nombre de pila, femenino, singular ...
N4PMP	Nombre, propio, nombre de pila, masculino, plural ...
N4PMS	Nombre, propio, nombre de pila, masculino, singular ...
N4R66	Nombre, propio, registrado, género pendiente, número pendiente ...
N4RFP	Nombre, propio, registrado, femenino, plural ...
N4RFS	Nombre, propio, registrado, femenino, singular ...
N4RMP	Nombre, propio, registrado, masculino, plural ...
N4RMS	Nombre, propio, registrado, masculino, singular ...
N5-66	Nombre, común, género pendiente, número pendiente <i>aguafiestas, bocazas, ...</i>
N5-6P	Nombre común, género pendiente, plural <i>accionistas, cosmonautas, ...</i>
N5-6S	Nombre común, género pendiente, singular <i>intérprete, malabarista, ...</i>
N5-F6	Nombre, común, femenino, número pendiente <i>acidosis, metrópolis, ...</i>
N5-FP	Nombre, común, femenino, plural <i>mejorías, ciudades, ...</i>
N5-FS	Nombre, común, femenino, singular <i>civilización, pupila, ...</i>
N5-M6	Nombre, común, masculino, número pendiente <i>páncreas, guardabarros, ...</i>

N5-MP	Nombre, común, masculino, plural <i>insectos, picos, ...</i>
N5-MS	Nombre, común, masculino, singular <i>deseo, cazo, ...</i>
P	Preposició <i>a, ante, bajo, cabe, con, contra, de, desde, en, entre, hacia, hasta, para, por, según, sin, so, sobre, tras</i>
R6EZZZZ	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo) / Pronombre, impersonal-pasivo, átono <i>se</i>
RD---NS	Pronombre, demostrativo, neutro, singular <i>esto, eso, aquello</i>
RD---FP	Pronombre, demostrativo, femenino, plural <i>éstas, ésas, aquéllas</i>
RD---FS	Pronombre, demostrativo, femenino, singular <i>ésta, ésa, aquélla</i>
RD---MP	Pronombre, demostrativo, masculino, plural <i>éstos, ésos, aquéllos</i>
RD---MS	Pronombre, demostrativo, masculino, singular <i>éste, ése, aquél</i>
REE616P	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), primera persona, género pendiente, plural <i>nos</i>
REE616S primera	Pronombre, personal átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), persona, género pendiente, singular <i>me</i>
REE61FP primera	Pronombre, personal átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), persona, femenino, plural <i>nos</i>
REE61FS	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), primera persona, femenino, singular <i>me</i>

REE61MP primera	Pronombre, personal átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), persona, masculino, plural <i>nos</i>
REE61MS	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), primera persona, masculino, singular <i>me</i>
REE626P	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), segunda persona, género pendiente, plural <i>os</i>
REE626S	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), segunda persona, género pendiente, singular <i>te</i>
REE62FP	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), segunda persona, femenino, plural <i>os</i>
REE62FS	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), segunda persona, femenino, singular <i>te</i>
REE62MP	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), segunda persona, masculino, plural <i>os</i>
REE62MS	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), segunda persona, masculino, singular <i>te</i>
REE6366	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), tercera persona, género pendiente, número pendiente <i>se</i>
REE636P	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), tercera persona, género pendiente, plural <i>se</i>
REE636S	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), tercera persona, género pendiente, singular <i>se</i>
REE63F6	Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), tercera persona, femenino, número pendiente

se

REE63FP Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), tercera persona, femenino, plural
se

REE63FS Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), tercera persona, femenino, singular
se

REE63M6 Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), tercera persona, masculino, número pendiente
se

REE63MP Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), tercera persona, masculino, plural
se

REE63MS Pronombre, personal, átono, caso pendiente de especificar (acusativo/dativo), tercera persona, masculino, singular
se

REEC16P Pronombre, personal, átono, acusativo, primera persona, género pendiente de especificar (acusativo/dativo), plural
nos

REEC16S Pronombre, personal, átono, acusativo, primera persona, género pendiente de especificar (acusativo/dativo), singular
me

REEC1FP Pronombre, personal, átono, acusativo, primera persona, femenino, plural
nos

REEC1FS Pronombre, personal, átono, acusativo, primera persona, femenino, singular
me

REEC1MP Pronombre, personal, átono, acusativo, primera persona, masculino, plural
nos

REEC1MS Pronombre, personal, átono, acusativo, primera persona, masculino, singular
me

REEC26P	Pronombre, personal, átono, acusativo, segunda persona, género pendiente, plural <i>os</i>
REEC26S	Pronombre, personal, átono, acusativo, segunda persona, género pendiente, singular <i>te</i>
REEC2FP	Pronombre, personal, átono, acusativo, segunda persona, femenino, plural <i>os</i>
REEC2FS	Pronombre personal átono, acusativo, segunda persona, femenino, singular <i>te</i>
REEC2MP	Pronombre personal átono, acusativo, segunda persona, masculino, plural <i>os</i>
REEC2MS	Pronombre personal átono, acusativo, segunda persona, masculino, singular <i>te</i>
REEC366	Pronombre, personal, átono, acusativo, tercera persona, género pendiente, número pendiente <i>se</i>
REEC36P	Pronombre, personal, átono, acusativo, tercera persona, género pendiente, plural <i>se</i>
REEC36S	Pronombre, personal, átono, acusativo, tercera persona, género pendiente, singular <i>se</i>
REEC3F6	Pronombre, personal, átono, acusativo, tercera persona, femenino, número pendiente <i>se</i>
REEC3FP	Pronombre, personal, átono, acusativo, tercera persona, femenino, plural <i>se, las</i>
REEC3FS	Pronombre, personal, átono, acusativo, tercera persona, femenino, singular <i>se, las</i>
REEC3M6	Pronombre, personal, átono, acusativo, tercera persona, masculino, número pendiente

se

REEC3MP Pronombre, personal, átono, acusativo, tercera persona, masculino, plural
se, los, les

REEC3MS Pronombre, personal, átono, acusativo, tercera persona, masculino,
singular
lo, le, se

REED16P Pronombre, personal, átono, dativo, primera persona, género pendiente,
plural
nos

REED16S Pronombre, personal, átono, dativo, primera persona, género pendiente,
singular
me

REED1FP Pronombre, personal, átono, dativo, primera persona, femenino, plural
nos

REED1FS Pronombre, personal, átono, dativo, primera persona, femenino, singular
me

REED1MP Pronombre, personal, átono, dativo, primera persona, masculino, plural
nos

REED1MS Pronombre, personal, átono, dativo, primera persona, masculino, singular
me

REED26P Pronombre, personal, átono, dativo, segunda persona, género pendiente,
plural
os

REED26S Pronombre, personal, átono, dativo, segunda persona, género pendiente,
singular
te

REED2FP Pronombre, personal, átono, dativo, segunda persona, femenino, plural
os

REED2FS Pronombre, personal, átono, dativo, segunda persona, femenino, singular
te

REED2MP Pronombre, personal, átono, dativo, segunda persona, masculino, plural
os

REED2MS	Pronombre, personal, átono, dativo, segunda persona, masculino, singular <i>te</i>
REED366	Pronombre, personal, átono, dativo, tercera persona, género pendiente, número pendiente <i>se</i>
REED36P	Pronombre, personal, átono, dativo, tercera persona, género pendiente, plural <i>les, se</i>
REED36S	Pronombre, personal, átono, dativo, tercera persona, género pendiente, singular <i>le, se</i>
REED3F6	Pronombre, personal, átono, dativo, tercera persona, femenino, número pendiente <i>se</i>
REED3FP	Pronombre, personal, átono, dativo, tercera persona, femenino, plural <i>se, les</i>
REED3FS	Pronombre, personal, átono, dativo, tercera persona, femenino, singular <i>se, le</i>
REED3M6	Pronombre, personal, átono, dativo, tercera persona, masculino, número pendiente <i>se</i>
REED3MP	Pronombre, personal, átono, dativo, tercera persona, masculino, plural <i>les, se</i>
REED3MS	Pronombre, personal, átono, dativo, tercera persona, masculino, singular <i>le, se</i>
REO-16S	Pronombre, personal, tónico, primera persona, género difícil de especificar, singular <i>yo, mí, conmigo</i>
REO-1FP³⁶	Pronombre, personal, tónico, primera persona, femenino, plural <i>nosotras</i>
REO-1FS	Pronombre, personal, tónico, primera persona, femenino, singular <i>yo, mí, conmigo</i>

³⁶Observación sobre los pronombres personales tónicos: en el caso del pronombre en caso nominativo *yo, tú y vos* parece que la desambiguación del género es casi imposible. Por tanto, las etiquetas que aparezcan marcadas con un **6** en el lugar correspondiente al género serán difíciles de especificar.

REO-1MP	Pronombre, personal, tónico, primera persona, masculino, plural <i>nosotros</i>
REO-1MS	Pronombre, personal, tónico, primera persona, masculino, singular <i>yo, mí, conmigo</i>
REO-26P	Pronombre, personal tónico, segunda persona, género difícil de especificar, plural <i>ustedes</i>
REO-26S	Pronombre, personal tónico, segunda persona, género difícil de especificar, singular <i>tú, vos³⁷, contigo, ti, usted</i>
REO-2FP	Pronombre, personal, tónico, segunda persona, femenino, plural <i>vosotras, ustedes</i>
REO-2FS	Pronombre, personal, tónico, segunda persona, femenino, singular <i>tú, vos, contigo, ti, usted</i>
REO-2MP	Pronombre, personal, tónico, segunda persona, masculino, plural <i>vosotros, ustedes</i>
REO-2MS	Pronombre, personal, tónico, segunda persona, masculino, singular <i>tú, vos, contigo, ti, usted</i>
REO-366	Pronombre, personal, tónico tercera persona, género pendiente, número pendiente <i>sí</i>
REO-36P	Pronombre, personal, tónico, tercera persona, género pendiente, plural <i>sí</i>
REO-36S	Pronombre, personal, tónico, tercera persona, género pendiente, singular <i>consigo, sí</i>
REO-3F6	Pronombre, personal, tónico, tercera persona, femenino, número pendiente <i>sí</i>
REO-3FP	Pronombre, personal tónico, tercera persona, femenino, plural <i>ellas, sí</i>
REO-3FS	Pronombre, personal tónico, tercera persona, femenino, singular <i>ella, consigo, sí</i>

³⁷ La forma *vos* concuerda en número plural con el verbo que le acompaña. Aquí se ha decidido tratar la forma *vos* como singular puesto que priorizamos la concordancia con el adjetivo, que se establece en singular.

REO-3MP	Pronombre, personal, tónico, tercera persona, masculino, plural <i>ellos, sí</i>
REO-3MS	Pronombre, personal, tónico, tercera persona, masculino, singular <i>él, sí, consigo</i>
REO-3M6	Pronombre, personal, tónico, tercera persona, masculino, número pendiente <i>sí</i>
REO-3NS	Pronombre, personal, tónico, tercera persona, neutro, singular <i>ello</i>
RN----	Pronombre, indefinido <i>algo, alguien, nadie, nada</i>
RN---6P	Pronombre, indefinido, género pendiente, plural <i>quienesquiera</i>
RN---6S	Pronombre, indefinido, género pendiente, singular <i>quienquiera</i>
RN---FP	Pronombre, indefinido, femenino, plural <i>quienesquiera</i>
RN---FS	Pronombre, indefinido, femenino, singular <i>quienquiera</i>
RN---MP	Pronombre, indefinido, masculino, plural <i>quienesquiera</i>
RN---MS	Pronombre, indefinido, masculino, singular <i>quienquiera, alguno, uno</i>
RPE----	Pronombre, pasivo - impersonal, átono <i>se</i>
RR---66	Pronombre, relativo, género pendiente, número pendiente <i>que</i>
RR---6P	Pronombre, relativo, género pendiente, plural <i>que, quienes, cuales</i>

RR---6S	Pronombre, relativo, género pendiente, singular <i>que, quien, cual</i>
RR---F6	Pronombre, relativo, femenino, número pendiente <i>que</i>
RR---FP	Pronombre, relativo, femenino, plural <i>que, quienes, cuantas, cuales, cuyas</i>
RR---FS	Pronombre, relativo, femenino, singular <i>que, quien, cual, cuanta, cuya</i>
RR---M6	Pronombre, relativo, masculino, número pendiente <i>que</i>
RR---MP	Pronombre, relativo, masculino, plural <i>que, quienes, cuales, cuantos, cuyos</i>
RR---MS	Pronombre, relativo, masculino, singular <i>que, quien, cual, cuanto, cuyo</i>
RT---6P	Pronombre, interrogativo, género pendiente, plural <i>quiénes, cuáles</i>
RT---6S	Pronombre, interrogativo, género pendiente, singular <i>quién, cuál</i>
RT---FP	Pronombre, interrogativo, femenino, plural <i>quiénes, cuáles</i>
RT---FS	Pronombre, interrogativo, femenino, singular <i>quién, cuál</i>
RT---MP	Pronombre, interrogativo, masculino, plural <i>quiénes, cuáles</i>
RT---MS	Pronombre, interrogativo, masculino, singular <i>quién, cuál</i>
T	Fecha <i>10 de diciembre de 1995, 7/VIII/92, 18-11-69, ...</i>
V66666	Verbo, modo pendiente, tiempo pendiente, persona pendiente, género pendiente, número pendiente <i>cantar, seamos, temido, saldrá, ...</i>

V8R6S³⁸-	Verbo, indicativo presente/ imperativo presente, persona pendiente, singular <i>canta, teme, escribe, ...</i>
V9R6S³⁹-	Verbo, subjuntivo presente/imperativo presente, persona pendiente, singular <i>sea, cante, escriba, ...</i>
V9R1P-	Verbo, subjuntivo presente/ imperativo presente, primera persona, plural <i>cantemos, temamos, escribamos, ...</i>
V9R3P-	Verbo, subjuntivo presente/imperativo presente, tercera persona, plural <i>sean, canten, teman, escriban, ...</i>
VC--PF (VCFP)	Verbo, participio, plural, femenino <i>salidas, contrariadas, recorridas, ...</i>
VC--SF (VCFS)	Verbo, participio, singular, femenino <i>sentida, perdida, partida, ...</i>
VC--PM (VCMP)	Verbo, participio, plural, masculino <i>comprados, leídos, sentidos, ...</i>
VC--SM (VCMS)	Verbo, participio, singular, masculino <i>informado, estado, escrito, ...</i>
VD61P-	Verbo, indicativo, presente/indefinido, primera persona, plural <i>compramos, informamos, llevamos, ...</i>
VDA6S⁴⁰-	Verbo, indicativo, imperfecto, persona pendiente, singular <i>había, era, iba, ...</i>
VDA1P-	Verbo, indicativo, imperfecto, primera persona, plural <i>habíamos, éramos, teníamos, ...</i>
VDA1S-	Verbo, indicativo, imperfecto, primera persona, singular <i>había, era, iba, ...</i>

³⁸ Si el modo es indicativo la persona es necesariamente la tercera (**VDR3S**); si el modo es imperativo la persona es necesariamente la segunda (**VRR2S**).

³⁹ Si el modo es subjuntivo la persona puede ser primera o tercera (**VJR1S** o **VJR3S**); si el modo es imperativo es tercera (**VRR3S**).

⁴⁰ La persona pendiente de especificar sólo puede ser la primera o la tercera. Por lo tanto, las dos etiquetas posibles son: **VDA1S** y **VDA3S**.

VDA2P-	Verbo, indicativo, imperfecto, segunda persona, plural <i>teníais, ibais, estabais, ...</i>
VDA2S-	Verbo, indicativo, imperfecto, segunda persona, singular <i>tenías, ibas, estabas, ...</i>
VDA3P-	Verbo, indicativo, imperfecto, tercera persona, plural <i>tenían, ponían, eran, ...</i>
VDA3S-	Verbo, indicativo, imperfecto, tercera persona, singular <i>había, era, iba, ...</i>
VDC6S-⁴¹	Verbo, indicativo, condicional, persona pendiente, singular <i>tendría, pondría, estaría, ...</i>
VDC1P-	Verbo, indicativo, condicional, primera persona, plural <i>habríamos, tendríamos, iríamos, ...</i>
VDC1S-	Verbo, indicativo, condicional, primera persona, singular <i>tendría, pondría, estaría, ...</i>
VDC2P-	Verbo, indicativo, condicional, segunda persona, plural <i>tendriais, estaríais, iríais ...</i>
VDC2S-	Verbo, indicativo, condicional, segunda persona, singular <i>habrías, tendrías, pondrías, ...</i>
VDC3P-	Verbo, indicativo, condicional, tercera persona, plural <i>tendrían, pondrían, estarían, ...</i>
VDC3S-	Verbo, indicativo, condicional, tercera persona, singular <i>tendría, pondría, estaría, ...</i>
VDP1P-	Verbo, indicativo, indefinido, primera persona, plural <i>fuímos, hubimos, pusimos, ...</i>
VDP1S-	Verbo, indicativo, indefinido, primera persona, singular <i>fui, dije, salí, ...</i>
VDP2P-	Verbo, indicativo, indefinido, segunda persona, plural <i>fuisteis, dijisteis, tuvisteis ...</i>
VDP2S-	Verbo, indicativo, indefinido, segunda persona, singular <i>viste, diste, supiste, ...</i>

⁴¹ La persona pendiente de especificar sólo puede ser la primera o la tercera. Por lo tanto: **VDC1S** o **VDC3S**.

VDP3P-	Verbo, indicativo, indefinido, tercera persona, plural <i> fueron, dijeron, tuvieron, ...</i>
VDP3S-	Verbo, indicativo, indefinido, tercera persona, singular <i> fue, dijo, supo, ...</i>
VDR1P-	Verbo, indicativo, presente, primera persona, plural <i> somos, tenemos, hacemos, ..</i>
VDR1S-	Verbo, indicativo, presente, primera persona, singular <i> soy, tengo, hago, ...</i>
VDR2P-	Verbo, indicativo, presente, segunda persona, plural <i> sois, hacéis, escribís, ...</i>
VDR2S-	Verbo, indicativo, presente, segunda persona, singular <i> has, eres, haces, ...</i>
VDR3P-	Verbo, indicativo, presente, tercera persona, plural <i> han, son, dicen, ...</i>
VDR3S-	Verbo, indicativo, presente, tercera persona, singular <i> ha, es, escribe, ...</i>
VDU1P-	Verbo, indicativo, futuro, primera persona, plural <i> habremos, tendremos, diremos, ...</i>
VDU1S-	Verbo, indicativo, futuro, primera persona, singular <i> seré, tendré, haré, ...</i>
VDU2P-	Verbo, indicativo, futuro, segunda persona, plural <i> seréis, habréis, pondréis, ...</i>
VDU2S-	Verbo, indicativo, futuro, segunda persona, singular <i> serás, dirás, vendrás, ...</i>
VDU3P-	Verbo, indicativo, futuro, tercera persona, plural <i> serán, tendrán, dirán, ...</i>
VDU3S-	Verbo, indicativo, futuro, tercera persona, singular <i> será, tendrá, irá, ...</i>
VG----	Verbo, gerundio <i> siendo, estando, leyendo, ...</i>

VI----	Verbo, infinitivo <i>haber, ser, cantar, ...</i>
VJA6S-⁴²	Verbo, subjuntivo, imperfecto, persona pendiente, singular <i>fuera, fuese, supiera, supiese, hiciera, hiciese, ...</i>
VJA1P-	Verbo, subjuntivo, imperfecto, primera persona, plural <i>fuéramos, fuésemos, tuviéramos, tuviésemos, contáramos, contásemos, ...</i>
VJA1S-	Verbo, subjuntivo, imperfecto, primera persona, singular <i>fuera, fuese, supiera, supiese, hiciera, hiciese, ...</i>
VJA2P-	Verbo, subjuntivo, imperfecto, segunda persona, plural <i>fuerais, fueseis, supierais, supieseis, hicierais, hicieseis, ...</i>
VJA2S-	Verbo, subjuntivo, imperfecto, segunda persona, singular <i>fueras, fueses, supieras, supieses, hicieras, hicieses, ...</i>
VJA3P-	Verbo, subjuntivo, imperfecto, tercera persona, plural <i>fuera, fuesen, dijeran, dijeren, supieran, supiesen, ...</i>
VJA3S-	Verbo, subjuntivo, imperfecto, tercera persona, singular <i>fuera, fuese, supiera, supiese, hiciera, hiciese, ...</i>
VJR1P-	Verbo, subjuntivo, presente, primera persona, plural <i>seamos, tengamos, hagamos, ...</i>
VJR1S-	Verbo, subjuntivo, presente, primera persona, singular <i>sea, tenga, sepa, ...</i>
VJR2P-	Verbo, subjuntivo, presente, segunda persona, plural <i>seáis, tengáis, hagáis, ...</i>
VJR2S-	Verbo, subjuntivo, presente, segunda persona, singular <i>seas, tengas, sepas, ...</i>
VJR3P-	Verbo, subjuntivo, presente, tercera persona, plural <i>sean, tengan, sepan, ...</i>
VJR3S-	Verbo, subjuntivo, presente, tercera persona, singular <i>sea, tenga, sepa, ...</i>
VJU6S⁴³-	Verbo, subjuntivo, futuro, persona pendiente, singular

⁴² La persona pendiente de especificar sólo puede ser la primera o la tercera. Por lo tanto: **VJA1S** o **VJA3S**.

⁴³ La persona pendiente de especificar sólo puede ser la primera o la tercera. Por lo tanto: **VJU1S** o **VJU3S**.

	<i>cantare, estuviere, fuere, ...</i>
VJU1P-	Verbo, subjuntivo, futuro, primera persona, plural <i>cantáremos, estuviéremos, fuéremos, ...</i>
VJU1S-	Verbo, subjuntivo, futuro, primera persona, singular <i>cantare, estuviere, fuere, ...</i>
VJU2P-	Verbo, subjuntivo, futuro, segunda persona, plural <i>cantareis, estuviereis, fuereis, ...</i>
VJU2S-	Verbo, subjuntivo, futuro, segunda persona, singular <i>cantare, estuvieres, fueres, ...</i>
VJU3P-	Verbo, subjuntivo, futuro, tercera persona, plural <i>cantaren, estuvieren, fueren, ...</i>
VJU3S-	Verbo, subjuntivo, futuro, tercera persona, plural <i>cantare, estuviere, fuere, ...</i>
VRR1P⁴⁴-	Verbo, imperativo, presente, primera persona, plural <i>seamos, tengamos, hagamos, ...</i>
VRR2P-	Verbo, imperativo, presente, segunda persona, plural <i>cantad, sed, partid, ...</i>
VRR2S-	Verbo, imperativo, presente, segunda persona, singular <i>sé, ten, he, parte, ...</i>
VRR3P-	Verbo, imperativo, presente, tercera persona, plural <i>sean, tengan, sepan, ...</i>
VRR3S-	Verbo, imperativo, presente, tercera persona, singular <i>sea, tenga, sepa, ...</i>
W	Elemento no analizable $y=a+b$, $a^2=b+c$, ...
X	Cifra <i>12, 1989, XIII, ...</i>

⁴⁴ Aunque los imperativos sean siempre de presente, convendría que constara explícitamente así porque la cadena RR resolvería casos de subespecificación.

5. Bibliografia

- ALARCOS, E. (1994) *Gramàtica de la lengua española*. Madrid: Espasa-Calpe.
- ALCINA, J. i J.M. BLECUA (1975) *Gramática española*. Barcelona: Ariel.
- BADIA I MARGARIT, A.M. (1994) *Gramàtica de la Llengua Catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- BACH, C.; SAURÍ, R.; VIVALDI, J. i M.T. CABRÉ (1997) «El corpus de l'IULA: descripció» *Papers de l'IULA. Sèrie Informes*, 17.
- BEL, N.; MARIMÓN, M. i J. PORTA (1996) «Etiquetado morfosintáctico de corpus en el proyecto Multext» *Sociedad Española de Lingüística. Actas del XXVI Simposio sobre Morfología y Lenguaje científico y técnico. Madrid, 16-20 diciembre de 1996*: 32-35.
- BEL, N.; CALZOLARI, N. i M. MONACHINI (eds.) (1995) «Common Specifications and Notation for Lexicon Encoding and Preliminary Proposal for the Tagsets» *LRE Project 62-050 MULTEXT Workpackage 1. Milestone B Deliverable D1.6.1B*.
- EAGLES (1996) «Recommendations for the Syntactic Annotation of Corpora» *EAGLES Document EAG-TCWG-SASG1/P-B. Appendix A*.
- FABRA, P. (1956) *Gramàtica catalana*. Barcelona: Teide.
- LEECH, G. i A. WILSON (1994) «Draft Sections 4.6 and 4.7 of the EAGLES Interim Report: Annotation Sub-Group»
- MELERO, M. i M. VILLEGAS (1996) «Propuesta europea de estandarización de la codificación morfosintáctica aplicada al español» *Sociedad Española de Lingüística. Actas del XXVI Simposio sobre Morfología y Lenguaje científico y técnico. Madrid, 16-20 diciembre de 1996*: 72-75.
- MONACHINI, M. i N. CALZOLARI (1994) *Synopsis and Comparison of Morphosyntactic Phenomena Encoded in Lexicons and Corpora. A Common Proposal and Applications to European Languages*.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA DE LA LENGUA (1973) *Esbozo de una nueva gramàtica de la lengua española*. Madrid: Espasa-Calpe.
- SÁNCHEZ LEÓN, F. (1994) «Spanish tagset for the CRATER project» CRATER, *document intern* [També disponible a través de WWW a l'adreça: <http://xxx.lanl.gov/cmp-lg/9406023>].
- SÁNCHEZ LEÓN, F. i F. NIETO (1995) «Desarrollo de un etiquetador morfosintáctico para el español» *Sociedad Española para el Procesamiento del Lenguaje Natural 7*: 14-28.
- SANTALLA DEL RÍO, M.P. (1995) «Anotación morfosintáctica» Madrid: RAE, publicacions internes.

Annex 1: Membres del projecte

Direcció: Maria Teresa Cabré

Coordinació tècnica: Jordi Vivaldi

Consell Científic

Maria Teresa Cabré
M. Paz Battaner
Maite Turell
Toni Badia
Mercè Lorente
Lluís de Yzaguirre

Responsables i coordinadors per llengua:

Català	Maria Teresa Cabré	
Castellà	M. Paz Battaner	
Anglès	Maite Turell	Josep M. Fontana
Alemanys	Pilar Estelrich	Carne Colomina
Francès	Mercè Tricàs	Carmen Pineira

Assessors d'àrea:

Dret	Carles Duarte Xavier Bernardí Esther Cabrera
Economia	Màxim Borrell Vicente Ortun Miquel Centelles
Medi Ambient	Pau Serra
Medicina	Toni Valero
Informàtica	Horacio Rodríguez Jordi Vivaldi

Marcatge estructural

Coordinació	Elisenda Bernal
Col·laboració	Cristina Corcoll Àlex Ribera Sergi Torner

Tractament Lingüístic Anàlisi morfològica

Coordinació	Carme Bach
Comprovació	Marta Carulla Núria Castillo Cristina Corcoll Carlos Rodríguez Sergi Torner

Anàlisi sintàctica

Coordinació	Toni Badia Mercè Lorente
Col·laboradors	Àngels Egea Ariadna Font Roser Saurí

Eines informàtiques

Coordinació	Jordi Vivaldi
Lematitzadors i analitzadors morfològic	Toni Badia Lluís de Yzaguirre Toni Tuells
Preprocés	Manel Pujol
Desambiguador lingüístic	Lluís de Yzaguirre
Desambiguador estadístic	Jordi Vivaldi
Explotació del Corpus	Jordi Vivaldi Marta Busquets

Infraestructura informàtica: Jesús Carrasco

Altres membres del projecte Corpus (grup LATERAL)

Lluís Codina, Jaume Martí, Victòria Alsina, Enric Vallduví, Jenny Brumme, Janet DeCesaris, Josep M. Fontana, Louise McNally, Guilhem Naro, Esteve Clua, Carme Colominas, Judit Freixa, Cristina Gelpí, Montserrat Forcadell, Montserrat González, Montserrat Ribas, Cristòfol Rovira, Elisabet

Solé, Carles Tebé, Rosa Bayà, Laura Borràs, Rosa Estopà, Eduardo Sosa, Joan A. Mesquida, Marta Carulla